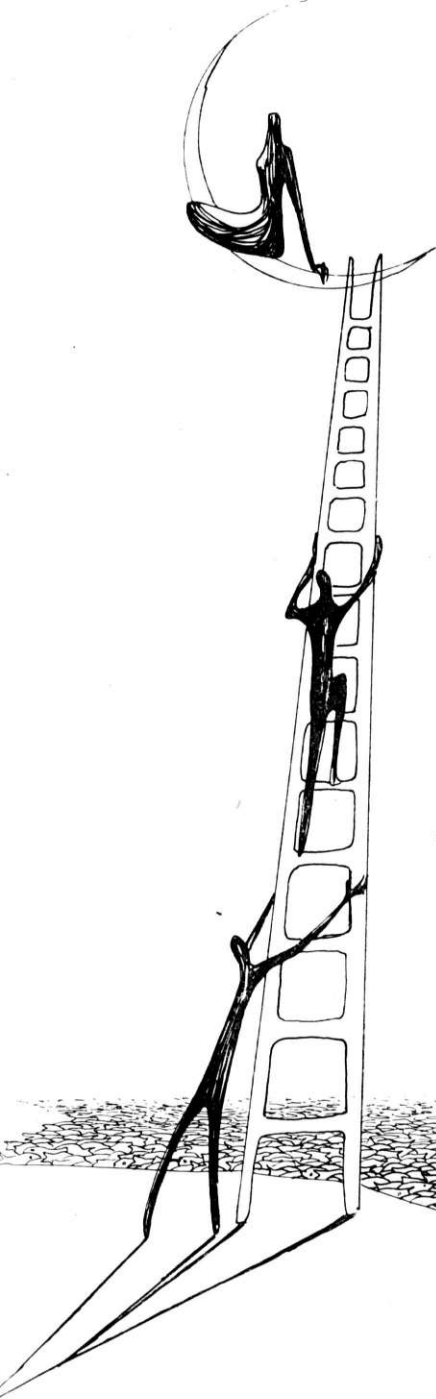

GEAMANDURA

PIESĂ ÎN TREI ACTE
de TUDOR MUȘATESCU

A C T U L Î N T Î I

TABLOUL 1

Un petec de faleză, în apropierea Mangaliei. În dreapta, în planul al II-lea, este instalat cortul lui Zeiss și Rembrand. Peste tot, agățate de pari înșipți în pământ, se văd unelte de pescuit și „articole” de mare: găleți pescărești, plase, undițe, costume și halate de baie puse la uscat etc., etc.. Pe lângă cort se află scăunele mici, făcute rudimentar din scinduri, și bolovani mari, care să le înlocuiască la nevoie. În planul I, tot în dreapta, se află o vatră, un ceaun pe pirosții și câteva ustensile pentru bucătărie. În stînga, planul I, se află „sufrageria”, adică o masă de lemn, producție proprie. Tot în stînga, planul al II-lea (așezat trei sferturi spre public), se află un șevalet cu un panou, la care lucrează Rembrand.

Acțiunea începe către asfințitul soarelui. La ridicarea cortinei, Rembrand, în fața șevaletului, termină de pictat. Alagrec, așezat pe un bolovan alături, privește pe Rembrand lucrînd și cîntă la o muzicuță, un vals marinăresc: „Valsul Mangaliei”. Execuția este naivă și foarte aproximativă.

Intrarea în cort se poate face din ambele părți ale scenei. Cea mai „scurtă” și practică însă este dinspre plajă, pe trepte de pământ, invizibile, astfel ca fiecare personaj care intră în scenă să apară în rate, de pe scări. Cîteva clipe de pauză.

REMBRAND: Nu mai văd! (Se dă un pas înapoi și își privește opera.) Nici ce pictez, nici cum pictez! (Începe să șteargă pensulele, una cîte una, meticuloș.) Nu se mai vede nimic! (Alagrec nu poate vorbi fiind cu „gura plină” de muzicuță. Rembrand vîzîndu-și mai departe de treabă, dar ascultînd cîntecul lui Alagrec). Nu e așa! Aicea nu vine așa! Vine așa... (Fredonează puțin.) Ta-ra-ra-ri, ra-ra-ra... Ta-ra-ri-ri-riti-rara... tamtam, ritam-tamtira... (Alagrec continuă să cînte cum știe el.) N-auzi, mă, că nu e așa? E complet fals!... (Lasă pensula, pe care a terminat s-o șteargă.) Uite aicea, la mine, cum vine!...

(Din buzunarul „de sus” al hainei de lucru scoate o muzicuță, la fel cu a lui Alagrec, și începe să cînte el, melodia. Alagrec se oprește din cîntec și ascultă interesat, dar neconvins. Rembrand cîntă și cînd ajunge la fraza incriminată, accentuează melodia și face semne cu ochii, ca și cum ar vrea să spună: „Uezi? Ai-

cea, o zaharisești!” Alagrec rămîne la părărerea lui și ducînd muzicuța la gură, începe să-i „șină” lui Rembrand „de vals”, acompaniament care este tot atît de aproximativ, ca și melodia. Un timp mic. Amîndoi continuă să cînte. Zeiss începe să apară, urcînd scările. E într-un costum de dril, cu picioarele goale în sandale albe, uzate, de pînză cerată. Pantaloni sînt sumeși pînă sub genunchi. Pe umăr duce aparatul fotografic, ținîndu-l de trepiedul pe care este montat, iar în mîna cealaltă — gălețica profesională.)

ZEISS (după ce intră bine în scenă, se oprește o clipă și fără să se descotorosească de bagaje): Nu e așa, domnule... (Mai ascultă puțin.) E fals! Complet fals!

REMBRAND (se oprește o clipă din cîntat): Lasă, nu mă-nvîța tu, pe mine!...

ZEISS: Dacă nu e așa! (Începe să se debaraseze de ustensile.) Uite, dom'le, cum e ce vrei să cînti. (Scoate din buzunarul vestonului o muzicuță la fel cu a celorlalți doi și începe să cînte. Ala-

grec, care în tot timpul replicilor dintre cei doi s-a întrerupt din „execuție“, de îndată ce Zeiss începe să cînte, intră pe acompaniamentul lui de vals. Rembrand ca să-l incurce pe Zeiss și să-și exprime disprețul lui muzical față de competența acestuia, începe să facă „variații“ pe tema valsului, astfel că se infiripă o mică „orchestră“, în care Zeiss cîntă melodia propriu-zisă și exactă, Rembrand face „variații“, și Alagrec, acompaniamentul de vals. Cîntecul se termină pe un final complet ratat.) Asta e melodia, dom'le, după note!...

REMBRAND: Cîntecele marinărești nu se cîntă niciodată după note. Se cîntă după ureche!

ZEISS: Cu condiția să ai!

REMBRAND: E! Eu pun prinsoare pe cinci sute de lei, că nu e așa!... (*Își pregătește pipa.*)

ZEISS (*aprinzînd o țigară*): Nu țin, că am!

REMBRAND (*cu chibritul deasupra pipei*): Ai tu cinci sute de lei? Dar ce-a fost azi, de ți-a mers atît de bine? (*Aprinde pipa.*)

ZEISS: Sîmbătă!

REMBRAND: Ei și?

ZEISS: Sîmbăta sosesc „legitimii“ la plajă să-și vadă pruncii arși de soare și nevestele prăjite de ultraviolete. Și, firește, momentul trebuie imortalizat pe două cărți poștale, sepia, a zece lei bucată.

REMBRAND (*nu fără un pic de „poan-tă“*): Bravo ție! Asta zic și eu „artă“!...

ZEISS: „Arta“ e în funcție de obiectiv, draguță...

REMBRAND (*cu un gest spre aparatul fotografic*): Exact! Obiectiv ai, slavă Domnului!... Nu degeaba îți zice Zeiss!... (*Suride superior.*)

ZEISS: Și ție — Rembrand! Căci eu fac poze și tu tablouri. Și dacă eu cîștig cinci sute de lei într-o zi, și tu nu cîștigi nici un ban într-o lună, nu trebuie să te socotești nedreptățit. Posteritatea te va răsplăti la timp.. Pe tine te va recunoaște și pe mine mă va ignora. Tu vei avea statuie în grădinile publice, și eu nici măcar monument la cimitir... Viața echilibrează întotdeauna lucrurile, după moarte.

REMBRAND (*ușor malițios*): Faci spirite pentru că ai bani!

ZEISS: Te înșeli! Fac bani fiindcă am spirit!...

REMBRAND: Mă uit la tine și te admir cum poți să fii idiot fără nici un pic de efort.

ZEISS: Și eu mă uit la tine și te învidiez cum faci toate eforturile, ca să nu fii...

REMBRAND (*asezîndu-se pe un scăunel în „sufragerie“*): N-ai idee cît mă enervează deșteptii de meserie.

ZEISS: Și pe mine — cei de ocazie.

REMBRAND: Nu, serios vorbind! De la un timp ți-ai luat un obicei foarte dezagreabil. Vorbești numai de tine.

ZEISS: Fiindcă îmi sînt simpatic, mă!

(*Rembrand renunță la „discuție“, Zeiss nefiind un om „serios“ pentru așa ceva.*)

ZEISS: Am observat că voi aștia, pictorii de mare talent, aveți o conversație complet lipsită de culoare. N-ai replică...

REMBRAND: Vezi, să nu mă exprim acuma plastic...

ZEISS: Apropo de plastică! Ia să te văd, ce-ai făcut astăzi? (*Se duce spre șevalet — lingă care se oprește — și se uită atent și cu sinceră admirație.*) Vezi ce bine știi să te exprimi cînd taci?

REMBRAND: Aș fi foarte încîntat de aprecierea asta dacă n-ar fi o părere de fotograf...

ZEISS: Pardon! A fost o părere de critic de artă. Odată cu uneltele (*face un gest spre ele*) depuse la odihnă, fotograful dispare și apar ceilalți „compatrioți“ din mine... Uite acuma, de exemplu, criticul de artă a rămas, ca un fum, extaziat în fața operei tale și — în locul lui — a apărut gospodarul, care își ia recuzita meseriei și se duce s-o pună, frumos, la locul ei... (*Își ia „sculele“ și intră cu ele în cort.*)

(*În tot timpul scenei de mai sus, lumina a scăzut. Soarele a apus în ultimele sale raze, proiectate pe „marginea“ falezei și apoi pe mare, și lumina amurgului marin a început să vină dinspre mare.. S-au aprins palide primele stele pe boltă și licărul șarului de pe digul Mangaliei.*)

REMBRAND (*după o pauză și cîteva pu-făituri din pipă*): Alagrec!

ALAGREC (*care, după ce Zeiss a admirat tabloul lui Rembrand, s-a dus și s-a postat în fața tabloului, privindu-l în ultima lumină posibilă*): Poftim, domnu' Rembrand...

REMBRAND: Ți-am mai spus că tu n-ai voie să-mi zici Rembrand. Nu ești încă la vîrsta cînd poți să mă poreclești...

ALAGREC: Da, domnu' Dan!... Am uitat...

REMBRAND: Să nu mai uiți...

ALAGREC: Nu!...

REMBRAND: Vino încoace... (*Alagrec se apropie.*) Ce făceai acolo?

ALAGREC: Mă uitam...

REMBRAND : La ce ?

ALAGREC : La tabloul dv.

REMBRAND : Dar nu te-ai uitat toată ziua la tablou ? Nu te-ai mișcat nici o clipă de lângă mine, tot timpul cât am lucrat.

ALAGREC : Da, dar acumă mă uitam cum vine seara pe el. *(Cu un respect onest și neforțat.)* Pe dumnealui !... Parcă e de adevărat, zău !... Și parcă noaptea iese din culorile lui, tot așa cum iese, aici, din culorile pământului. *(Arată cu un gest larg împrejurul lui.)*

ZEISS *(apare în ușa cortului)* : Cine zici, mă, că iese din culorile pământului ?

ALAGREC : Ea ! Dumneata rîzi de mine, dacă spun ! Știu eu !...

REMBRAND *(reflexiv)* : Puștiul a spus un lucru foarte important... *(Un timp mic.)* Foarte important !

ZEISS : Care ?

REMBRAND : E inutil să ți-l repet, fiindcă tu tot nu pricepi... E în legătură cu arta... Cu arta adevărată...

ZEISS : Ce ? Chestia cu întunericul care iese din culoare ?

REMBRAND *(crezînd că vrea să-l ironizeze)* : Da, da !

ZEISS : Sînt absolut de aceeași părere... Și asta înseamnă că pictura ta este atît de adevărată încît se substituie elementelor naturii, în cadrul ei restrîns avînd aceleași reacții ca și ea, în cadrul ei imens, sub imperiul acelorași agenți interni sau externi... De-aia caut eu mereu să te conving că ești un mare pictor și n-ai de ce să invidiezi fotografii... Nu pe noiăștia din stațiunile climaterice, ci pe cei din profesiunea ta... Pictura ta are viață, măăă ! Are lumina vieții în ea ! Și pictura, înainte de toate și dincolo de orice, este o artă a luminii... Și, după cum există o culoare a luminii, există și o lumină a culorii... Asta, care ți-a înnoptat ție pe tablou !

REMBRAND : Unde ai citit ce spui ?

ZEISS : Nicăieri ! Ți-am tradus numai ce-a spus confratele tău, maestrul Alagrec. *(Face un gest spre băietăndru.)*

REMBRAND : Sînt convinși că are talent la pictură...

ZEISS : Eu îi acontez chiar un tablou, din prima lui expoziție viitoare. Ține, picuile ! *(Îi dă o sută de lei.)*

ALAGREC : Lasă că știu eu că dumneatale mi-i tragi îndărăt cînd întind mina...

ZEISS : Peăștia nu, că sînt bani pe care o să-i muncеști. Uite ! Îi dau lui domnu' Rembrand, dacă n-ai încredere în mine. *(Îi dă lui Rembrand.)*

REMBRAND : Ține, Alagrec, și mulțumește domnului Cristian.

ALAGREC *(ia hîrtia de o sută)* : Să trăiți, domnu' Cristian !

ZEISS : Ți-am spus să nu-mi mai zici Cristian... Te rog să mă poreclești cum mă poreclește toată lumea : Zeiss ! Ești prea răsăd, ca să-mi spui de-acumă pe nume...

ALAGREC : Da, domnu' Zeiss !...

ZEISS : Așa, vezi !... Ce avem astă-seară la masă ?

ALAGREC *(repede și recitativ)* :... Avem : felul întii — guvizi rasol, felul al doilea — saramură de guvizi și felul al treilea — guvizi prăjiți.

ZEISS : Dar, compot de guvizi n-avem ? Tu nu mai știi să pescuiești altceva decît guvizi ?

REMBRAND : Cred că, în mare, n-ai pretenția să pescuiesc păstrăvi.

ZEISS : Aaa ! Scuzați ! Nu știam că guvizii de azi i-ai pescuit tu !...

ALAGREC *(cu admirație)* : Patruzeți și opt de bucăți a prins domnu' Dan azi ! Ne ajung încă două zile, în afară de astă-seară...

ZEISS : Mă rog, foarte frumoasă recoltă, nimic de zis. Dar în Marea asta Neagră nu mai există nici un alt fel de pește afară de guvizi ? N-ai putut tu să pescuiești un crap pe ceapă la cuptor, un nișetru la grătar, un șalăiaș cu mationeză, o ceguliță rasol, o marinătuță de morun ?... M-am parafurisit de guvizi... Vreau să mai schimb, dragă ! Vreau să mai schimb !... Uite, astă-seară, de exemplu aș mîncă niște vinete tocate... Cu ceapă multă și tăiată mare !...

ALAGREC : „Ieste“.

ZEISS : Ce ?

ALAGREC : Este vinete !

ZEISS : Da ? Perfect ! Cine e de rînd, astă-seară, la bucătărie ?

REMBRAND : Tu !

ZEISS : Va să zică trebuie să le coc și să le toc ?

REMBRAND : Sigur. De altminteri, și guvizii noștri tot tu trebuie să-i prepari !...

ZEISS : Dar de ce sînt eu de rînd, astă-seară, la bucătărie ?

REMBRAND : Fiindcă Alagrec e de rînd la „sufragerie“ și eu, astă-seară, sînt liber !... Ordinea stabilită de tine, în scris !

ZEISS : Mă rog !... Dar focul de ce nu l-ați făcut ?

REMBRAND : Fiindcă focul îl face cine e de rînd la bucătărie ! Tu ai hotărît așa...

ZEISS : Bine ! Și tu cînd intri de rînd la bucătărie ?

REMBRAND : Mîine...

ZEISS : Pe cuvîntul meu, dacă nu cum-păr mîine carne moale și varză acră,

din Mangalia, numai ca să faci tu sarmale...

REMBRAND: Regret, dar regulamentul cortului nostru — întocmit de tine — prevede că, în timpul cît vom sta aici, n-are voie nimeni să mănînce altceva decît pește, legume și fructe.

ZEISS: Păi, varza nu e legumă?

REMBRAND: Cînd o rozi crudă, ca iepurii, da. Dar sarmale, n-aș crede.

ZEISS: Faci sarmale de post și tot o să faci!

REMBRAND: Dar ce? Sîntem în denii? Eu mi-am și făcut meniul pentru mîine...

ZEISS: Și ce mîncăm mîine, dacă nu sînt indiscret?

REMBRAND: Guvizii, care ne rămîn de astă-seară. Și, poate, dacă-oi găsi de dimineață în piață la Mangalia, o să iau și niște ouă proaspete...

ZEISS: Sigur! Fiindcă îți plac ție! Oul nu este admis, dom'le! Oul nu este nici pește, nici fruct, nici legumă!

REMBRAND: Dar ce este atunci?

ZEISS: Mamifer! Că face pui!... (Lui Alagrec, contrariat.) Unde e barda, puștiule, să fac surcele?

ALAGREC: Lăsați, domnu' Zeiss, că fac eu focul...

REMBRAND: Iată, primul efect al hîrtiei de o sută de lei. Pînă la tablouri, i-ai cumpărat conștiința.

ZEISS: Și ție tot el îți aprinde focul, cînd ești de rînd la bucătărie!

REMBRAND: Da, dar gratis... Pe simpatie!

(Alagrec intră în cort, de unde iese imediat cu o toporișcă în mînă și se apucă să facă surcele.)

ZEISS (se așază în „sufragerie“ pe un bolovan. Își aprinde o nouă țigară. O pauză, în timpul căreia Alagrec, înarmat cu toporișca, taie surcele): Bine e, domnule, cînd ești de rînd la bucătărie și nu faci nimic!... E aproape ca și cum n-ai fi...

REMBRAND: Triumful banului!...

ZEISS: Nici nu știi cît am alergat astăzi după banii ăștia, ca să pot triumfa acum cu ei. Aștept să iasă luna, ca să pot face o baie.

REMBRAND: De curățenie?

ZEISS: De odihnă. De curățenie morală, că asta odihnește cel mai mult, și lumina e baia sufletului...

REMBRAND: Ai puțină răbdare. Peste cîteva minute trebuie să-ți iasă și să-punul din mare... (Priveste spre mare la „orizontul“ căreia cerul s-a roșit, prevestind și marcînd locul unde va răsări luna.)

ZEISS (cu o privire în aceeași direcție, după o pauză): Astă-seară e plină, mi se pare!... (Un timp.)

REMBRAND: Îmh!... (Cu oarecare ciudă în intonație. Un timp.) Tu ai băgat de seamă că prima seară de lună plină — la mare — e un eveniment? Lumea întîrzie pe faleze dincolo de ora obișnuită. Copiii se zvîrcolesc în așternuturi, în vile, cu ochii spre ferestre... Pe plajă, perechile de îndrăgostiți își fac culcușuri erotice în nisipul rece, așteptîndu-și căldura de pulpele dezgolite, ca o dezlegare... Marea își umflă pieptul ca un sîn cu sfîrcurile crispate sub presiunea mîngîierii care se apropie. Ierburile Dobrogei își exală, surescitate, sucurile amare și în șoldul bărcilor ancorate la țarm unduie chemarea virilă a largului...

ZEISS: Mă! Ți-aduci aminte cînd îți spuneam, încă de pe vremea cînd eram colegi de bancă, că ești poet?

REMBRAND: Ca să fi fost un bun prooroc, trebuia să adaugi „ratat“. Un poet ratat.

ZEISS: De ce? A fi poet nu înseamnă că ești obligat să scrii neapărat versuri! Tu ești un poet în ulei, ca să zic așa. Rimele tale sînt culorile, și masa ta de lucru, paleta. Crezi că între versurile pe care le-am scris eu azi-noapte, cînd sforăiai ca un dormitor de recruți, și între tabloul pe care l-ai pictat azi (îl arată cu degetul) e vreo diferență? Două poezii, amîndouă! Poate două capodopere, chiar... În orice caz, două creații cu fond identic. Forma numai diferă...

REMBRAND: Ai scris versuri, azi-noapte?

ZEISS: Da.

REMBRAND: Și de ce nu mi le-ai citit?

ZEISS: N-am avut cînd. De dimineață, cînd am plecat eu la lucru, dormeam încă. Erai obosit de sforăielile de peste noapte.

REMBRAND: Citește-mi-le acumă...

ZEISS: După baia de lună... Să mă poetizez, mai întîi!

REMBRAND (un timp; serios, fără pedanterie): Adevărat, dom'le! Recunosc că dorm ca o bestie. Sînt ostent de trîndăvie. În orice caz, situația asta nu se mai poate prelungi. Tu muncești, tu ciștiți, tu ne întreții pe toți.

ZEISS: În cont.

REMBRAND: Oricît. Pînă să mă pot plăti, mai vâ! (În timpul conversației dintre Zeiss și Rembrand, locul unde trebuia să răsară luna, se aprinde, din ce în ce mai mult, în timp ce întunericul, de peste tot, crește. Alagrec a făcut surcele, le-a aprins și aplecat în

patru labe, suflă să se aprindă focul.)
 Când ne-am hotărât să petrecem vara împreună într-un cort pe malul mării, a fost vorba că o să contribuim în părți egale. Credeam că înainte de a pleca la mare o să pot să am o expoziție, ca să fac rost de banii necesari.

ZEISS: Mai bine că n-ai fost gata. Expozițiile de pictură, primăvara, sînt, după părerea mea, dezavantajate de lumina sezonului. Ori nu e destul de uscată și atunci umezește parcă culoarea, o despersionalizează, ori e prea violentă și atunci o arde, o depășește. La toamnă însă, îți garantez eu că vei avea o expoziție mare și cu lumină bună. Matură, ca și pictura ta. Am strîns bani să ți-o finanțez. Pînă acum, ai 28 de pînze... Și mai avem încă două luni bune de mare.

REMBRAND: Nu mai am 28! Mai am numai douăzeci și cinci.

ZEISS: Dar ce-ai făcut cu celelalte trei?

REMBRAND: Le-am distrus!

ZEISS: Ce, ești...? (*Flutură mina la timp.*)

REMBRAND: Nu-mi plăceau și le-am aruncat în mare. Nu degeaba erau ele marine.

ZEISS (*neștiind ce să creadă*): Cînd, domnule?

REMBRAND: Astăzi de dimineată.

(*Alagrec, ghemuit la foc, încearcă zadarnic să facă semne lui Zeiss.*)

ZEISS (*același joc*): Pe cuvîntul tău de onoare?

REMBRAND: Da! Le-am aruncat, asta e principalul. În mare, în lume, pe foc, n-are importanță.

(*Alagrec repetă mereu jocul cu semnele, însă accentuat, progresiv.*)

ZEISS (*izbutește să bage de seamă*): Ce, mă? Ce faci cu ochiul?

ALAGREC (*jenat*): Nu, domnu' Zeiss! Mi-a dat fum în ochi...

ZEISS: În foc nu se suflă cu ochii deschiși, puștiule!

ALAGREC (*departe de sensul celor spuse de Zeiss*): Da, domnu' Zeiss.

ZEISS (*lui Rembrand*): Ai băgat de seamă, *maestre*, ce lucru ciudat și plin de învățăminte e focul? Și cînd vrei să-l aprinzi și cînd vrei să-l stingi, faci aceeași operație. Suflă în el.

REMBRAND: Depinde însă cum suflă!

ZEISS: Și într-un caz și în altul suflă la fel. Totul este însă intenția cu care suflă. Scopul! În flăcări suflă să le stingi și în tăciuni, să se aprindă! Aceasta este însă filozofie, draguță.

REMBRAND: Incendiară, da!

ZEISS: Iară ești pompier.

REMBRAND: Vreau să-ți sting verva.

ZEISS: Să nu te arzi.

ALAGREC (*care aranjează surcelele pe foc*): Au!

ZEISS: Ce e, mă?

ALAGREC: M-am fript! (*Își suge copilărește degetul sinistru.*)

ZEISS: Ai observat că, de cîte ori ne aprindem noi, se arde ăsta micul? El plătește.

HUSSEIN (*apare dinspre mare, urcînd pe treptele de pămînt*): Nu adevărat estem. Turcu platește. (*Hussein are în mină un cîrlig de pescar, de care sînt atîrnați pești.*)

ZEISS: Eeeee! Bună seara, Hussein!

HUSSEIN: Băngiur! (*Bonjour.*) Ce facem voi? (*Dă mina, pe rînd cu toți.*) Băngiur! Băngiur! (*Către Alagrec, fără să-i dea mina.*) Băngiur, mă!

ALAGREC: Bonjour! (*Ceilalți doi îi răspund „bună seara.”*)

HUSSEIN: Eu, două zile, nu fost uazut voi. Și dor la mine fost, preteni mei...

REMBRAND: Chiar unde ai fost două zile de n-ai mai dat pe aici?

HUSSEIN: Bolnav fost, bre! Junghi aut și mult drujda baut... Junghi trecut și Hussein două zile beat mort fost. (*Cu un suris de satisfacție.*) Dar, Hussein vindecăt. Asta drujda, bun doftor estem. Și eftin, bre!

ZEISS: Dar ce-ai acolo, în mină? Ai fost la pescuit?

HUSSEIN: Hussein fost. El purnica estem, voi artist, greer estem. Și purnica, la greer mancare aducem. (*Intinde cîrligul cu peștii, lui Zeiss.*)

ZEISS (*luîndu-i*): Guvizi... (*Face un gest de dezamăgire.*)

HUSSEIN (*încîntat*): Asta pește bun estem, proaspat estem și parale nu costam.

REMBRAND (*repede*): Îți mulțumim foarte mult, Hussein. Gratis însă, nu putem să-i primim.

HUSSEIN: Nu! Nu! Tu pictat la mine, el uacut poza, eu hranești la voi. Hussein purnica estem. Asta artist, greere estem. (*Începe să declame.*)

Greerele-n desuatare
 Perdut uara la cantare
 La uccina lui purnica
 Uenim, cînd iarna uenit
 — Saru-mina, madam purnica
 — Ce tu urei, mă?
 — Ramazan taiem și pusin mancare urem
 — Mancare urei? Da toată uara ce tu uacut
 — Cantat, madam purnica.

— Da ? Cantat ? Atuncea gioca acuma și siktir pezeuenchi

(*După ce spune fabula.*) Hussein uacut scola romanesc și (foarte încântat) repetent ramas. Patru ani uacut, una clasa primar trecut, Dar ce inuățat, inuățat ! La fes ramas. (Își ciocăne fesul cu un gest de recunoștință.)

ZEISS : Dar noi cu ce te tratăm pe tine ? (Lui Alagrec, discret.) Ia guvizii, mă ! Și mîine, înecă-i în mare. (Alagrec se ridică și-i ia.)

(Hussein face un gest a „nimic“).

REMBRAND : Nu se poate ! O drojdie, bei ?

HUSSEIN (*se scutură comic*) : Drujda ! Mulsumim, nu urei iara imbatăm.

ZEISS : Atunci să-ți dăm o țuică. E foarte bună pentru stomac.

HUSSEIN : Ala bun...

REMBRAND : Alagrec ! Adu o țuică „din cămară“ lui Hussein.

ALAGREC : Imediat ! (*Dispare în cort, cu guvizii aduși de Hussein.*)

ZEISS : Ești cu barca ?

HUSSEIN : Cu barca, cu barca estem...

ZEISS : Mi-o dai și mie, să mă duc cu ea, un sfert de ceas, în larg ? Vreau să fac o baie, la apă curată și mîine să înot.

HUSSEIN : Dau și pîna mîine, bre ! Mare formos și liniștit estem... (Alagrec intră cu o sticlă de țuică și trei cănuțe de pămînt pe o tăviță.)

ZEISS : Atunci, copii, mă duc să ard o baie. Și pînă mă întorc puneți voi guvizii să fiarbă.

ALAGREC : Am eu grijă, domnu' Zeiss... Lăsați !

ZEISS : Hussein mîncă cu noi, firește !

(Rembrand pune țuica în cănițe).

HUSSEIN : Hussein nu mancăm nimic. Suica bem ! Ala bun !

ZEISS : Atunci am plonjat. (*Dispare repede pe scara dinspre faleză ; după ieșirea lui Zeiss, răsare luna pe mare. Se ridică treptat, întinzînd de la ea la țarm, peste mare, o potecă de lumină, dacă se poate tremurătoare.*)

REMBRAND (*dînd cănița lui Hussein, care s-a așezat lingă el, în „sufragerie“*) : Noroc, Hussein !

HUSSEIN : Ceas bun ! (Bea. Rembrand îi toarnă din nou.)

REMBRAND (*lui Alagrec, care pune un ceaun cu apă la fiert, pe vatră*) : Bei și tu o țuică, navigatorule ?

ALAGREC : Păiii...

REMBRAND : Hai ! Ia cănuța lui domnu' Cristian și vino să ți-o umplu... (Ceea ce și face.)

ALAGREC (*încină*) : Să trăiți ! (*Se retrage cu țuica într-un loc discret, după cort și — vizibil pentru public — o bea cu evlavie, legumind-o și plescăind-o la fiecare înghițitură. Cei trei își beau țuicile. Într-acestea, luna a răsarit imensă, impresionantă.*)

HUSSEIN (*cu o privire orientală, dusă pe mare*) : Formos !

REMBRAND : Foarte frumos !

ALAGREC (*în extaz, apărînd cu cănuța goală în mînă*) : Phiuuu ! (Toți trei tac, privind luna și „efectele“ ei pe mare. O pauză mică.)

REMBRAND (*ca pentru el*) : Eu o să încerc s-o pictez odată, noaptea !

HUSSEIN (*privind*) : Asta dacă tu faci, carte postal estem. Scri la dos pe el „Salutam Mangalia, bre !“ și trimiți la București, la gagică formos...

ALAGREC : Domnu' Dan ! Vă fac eu un carton negru.

REMBRAND (*privindu-l nedumerit*) : Un carton negru ? Pentru ce ?

ALAGREC : Ca să aveți întunericul făcut mai dinainte... Și pe urmă, dumnea-voastră pictați numai lumina...

REMBRAND (*privindu-l cu atenție*) : Bine ! Să-mi faci mîine un carton negru.

ALAGREC : Fiindcă, vedeți... Trebuie lucră foarte repede, că se schimbă dintr-o clipă în alta.

REMBRAND : Rezon !

ALAGREC (*fericit*) : Dau numai din tubul negru.

REMBRAND (*privind spre mare*) : Nu !... Pui și puțin ultramarin... Un pic de verde închis... un vîrf de pensulă de alb, un strop de carmin... amesteci bine și întinzi gros, așa cam cît ai tu negru sub unghie, pe un carton din cele mijlocii... Îl lași să se usuce la umbră și mîine seară lucrăm...

ALAGREC (*fericit*) : Da, domnu' Dan ! (*Rămîne cu ochii ațintiți spre lună, în zare.*) Eu aș pune și un pic de galben...

REMBRAND (*privind și el*) : Bine ! Dacă zici tu, pune și un pic de galben. (*Îi suride cu oarecare nedumerire și „considerație“.*)

HUSSEIN (*care între timp și-a pus a treia țuică*) : Ala bun ! (*Încină.*) Noroc, bre ! (Bea.)

REMBRAND (*observînd pe marginea mării luminile unui vapor, care trece spre Constanța*) : Uite un vapor !

HUSSEIN (*privind atent, ca și Alagrec*) : Unde, bre ?

REMBRAND (*i-l arată cu un gest lung, marinăresc*): Colo!

ALAGREC (*care l-a observat imediat*): Se duce spre Custangă. Mie îmi plac vapoarele care pleacă de la Constanța.

REMBRAND: Lasă, măi, Alagrec, c-o să pleci și tu într-o zi cu unul din ele! Dacă n-ai avut noroc prima dată, nu e nimic. Tot o să izbutеști într-o zi.

HUSSEIN (*care știe ceva*): Aste copil prost fost, bre! La uapor nu mergem, cum putem mergem la tren, dedesupt. La uapor dedesupt, apa estem...

REMBRAND: Nu e nimic... Data viitoare, cînd o să vrea să plece în lume, o să plece cu bilet în regulă. N-o să mai plece sub vapor. (*Ride.*)

HUSSEIN: Și unde tu urut plecam, bre?

REMBRAND: A vrut să plece în America, să se facă artist de film.

HUSSEIN: Ala bun... Dar zece mia persoanele pleacă la o zi, uacem film, la America și ajungem una persoana la zece ani o dată. Tu nu părinți aucm, bre?

ALAGREC: Tț!

REMBRAND: Acum ne are pe noi, că de cînd l-am găsit pe uscat, uitîndu-se după vapoarele care pleacă, l-am înfiat! Zeiss e mama și eu — tatăl.. Acuma e copilul nostru!

HUSSEIN (*direct lui Alagrec*): Noroc mare aut, bre!

ALAGREC (*cu o jenă copilărească*): Știu eu, lasă! (*Uaporul avansează încet pe orizont.*)

HUSSEIN (*privindu-l iarăși*): Asta nu mare uapor, bre! Asta mic uapor, la care plimbam cocone formos și domn bogat, la mare...

REMBRAND: Da! Trebuie să fie un yacht.

HUSSEIN: Da, da! Yacht, yacht, așa... Așa chemăm la el. (*Iși mai pune o țuică.*)

ALAGREC: Ce aproape trece vaporul de țarm! (*El nu-și mai ia ochii de pe mare.*)

HUSSEIN: Asta yacht, bre, totdeauna aproape de țarm mergem...

ALAGREC (*cu ochii tot acolo*): Cît fi costînd un yacht de ăsta, domnu' Dan?

REMBRAND: De ce?

HUSSEIN: El vrei cumparam unu la el și plecam la America uacem film...

ALAGREC (*serios*): Nu! Mă gîndesc însă, că există oameni pe lume care pot să-și cumpere un yacht... (*Luminile vaporului care trece, dispar într-aceasta, în culise. Se aude „fluieratul de alarmă” al lui Zeiss.*)

ZEISS (*apare, urcînd dinspre faleză, cu o fată în brațe. E îmbrăcată într-o rochie albă, de seară. Zeiss e ud learcă, ca și fata. Cei trei din scenă, de îndată ce-l văd, îi ies în cale, mirați pînă la spaîmă*): Băieți! Repede, că nu mai pot!

REMBRAND: Ce e? Ce s-a întîmplat?

ZEISS: O femeie înecată... Am pescuit-o adineauri...

REMBRAND: E moartă?

ZEISS (*privind fata din brațe, în bătaia lunii*): Nu știu! Dar e superbă! (*O privește tandru.*)

CORTINA

(repede pe replică)

TABLOUL 2

După trei zile. Între tablourile 1 și 2, pauza trebuie să fie foarte scurtă. Atît cît necesită schimbarea de costum a Lunei și micile modificări în decor. În tot timpul acestei pauze, se cîntă la microfon, cu muzicute de gură, valsul leit-motiv al piesei.

La ridicarea cortinei, în scenă se află Luna, Rembrand și Alagrec. Luna e îmbrăcată într-un costum bărbătesc, improvizat din hainele „băieților”. Are o cămașă bărbătească cu gulerul desfăcut și mînele suflecate și o pereche de pantaloni de doc „pescărești” lungi pînă la jumătatea pîlpelor. În loc de cordon de piele, e legată peste mijloc cu un capăt de frînghie și, în picioare, are niște pantofi bărbătești de plajă, care îi sînt foarte mari și din această cauză, comici. Rembrand și Alagrec au aceleași costume din tabloul 1, ca și Zeiss, care va intra în scenă mai tîrziu. Soare dogoritor de amiază. Pe șevaletul lui Rembrand — care se află mutat în planul I — este portretul Lunei, aproape gata, în noul ei costum pescăresc. La ridicarea cortinei, Luna, care s-a încetățenit în „legile cortului”, e de „rînd” la bucatărie și, așezată pe unul din scăunelele „sufrageriei”, prepară atentă și destul de neîndemînică, o maioneză. Freacă ouăle, pune untdelemn „cu picul” și, mai ales, gustă tot timpul

cu degetul, adăugînd tot mereu cîte ceva. Cînd sare, cînd lămie stoarsă, cînd untdelemn. În timpul operației (firește cînd are gura liberă) fredonează „Valsul Mangaliei” pe care i-a învățat între timp. După cîteva clipe intră Alagrec încărcat de pachete și de sticle.

ALAGREC (*urcînd greu*): Nu e ăla!

LUNA : Cine ?

ALAGREC : Valsul. (*Fălos.*) Numai eu îl știu bine din toți de aici... (*Plîn de el.*) După note !

LUNA : Eu l-am învățat după Rembrandt...

ALAGREC (*cu oarecare lipsă de considerație față de profesorul ei*): Mă rog, dar nu e așa ! (*Intră în scenă.*) Fiecare cu urechea sa.

LUNA : Aa ! Bravo ! Văd că ai venit încărcat.

ALAGREC : Am adus tot ! Vin, fructe, prăjituri și un pui. Tăiat, jumulit gata și cu pipota la subțioară, ca o servietă de casier.

LUNA : Ești cineva ! (*Începe să-l descarce de pachete.*) O să avem o masă împăratească, azi...

ALAGREC : Ca de ziua dv. (*O privește înamorat.*)

LUNA (*ocupîndu-se de pachete*): Nu cumva ai spus băieților vreo vorbă despre asta ?

ALAGREC : Eu ? Eu cînd îmi dau „parola de onoare” că nu spun ceva, sint surdmut. (*Scoate un pumn de bani.*) Să vă dau și restul...

LUNA (*neatență*): De la ce ?

ALAGREC : De la inel... Știți că nu m-am îndurat să-l vînd !

LUNA : Atunci, cum ai făcut rost de bani ?

ALAGREC : L-am pus amanet, pe o mie de lei, la un negustor din Mangalia cu care „lucrez eu”. (*Scoate o chitanță.*) Pofțiți și chitanța.

LUNA : Bine. Ține-o la tine. Și ține banii. Cînd am nevoie îți cer eu.

ALAGREC (*se apropie și privește în crațu ei*): Dar ce ați preparat acolo ? Cozonaci ?

LUNA : Nuuu ! Maioneză !

ALAGREC : Și se mănîncă ?

LUNA (*lingîndu-și un deget*): Chiar și de pe degete ! O s-o servim la prînz, cu guvizi rasol și zicem că sint șalăi mai mici.

ALAGREC : Șalăiași.

LUNA (*observînd că a păstrat un pachet pe care nu i l-a dat*): Dar acolo ce-ai cumpărat ?

ALAGREC (*jenat*): Aicea este ceva numai pentru dumneavoastră. Din partea mea ! Puteți să controlați, că nu l-am pus la socoteală. (*E timid, adorabil.*)

LUNA : Dar ce mi-ai adus ? (*Ia pachetul, pe care Alagrec i-l întinde, topit de amor ; începe să-l desfacă.*)

ALAGREC (*în timpul acestei operații*): O mică atenție pentru ziua dumneavoastră.

LUNA (*scoate din jurnal un porumb copt*).

ALAGREC : Copt ! (*Dă replica pe tonul cu care ar spune că e tăvălit în iere negre.*)

LUNA (*veselă*): Vaai ! Porumb copt ! „Pasiunea mea” ! Da-l împărțim pe din două.

ALAGREC : Nu, mulțumesc ! Eu am servit !

LUNA : Mă refuzi tu, pe mine ? (*I-a simțit „slăbiciunea” pentru ea.*) Tu care ești slăbiciunea mea ? (*Începe să mănînce porumbul cu poftă.*)

ALAGREC (*cu o reală amărăciune*): Și dumneavoastră vă bateți joc de mine ?

LUNA : Eu ? Tu nu vezi că te ador ? De trei zile, de cînd valorile mării sau ale vieții — nu mai știu nici eu exact cine — m-au adus între voi, n-ai observat că vă ador pe toți ? Că vă cunosc, parcă, de cînd lumea ?

ALAGREC (*deceționat*): A, da ! În „sensul” ăsta, tot ce se poate !

LUNA : Dar e „sensul” cel mai frumos în care o fată ca mine poate să adore niște nebuni ca voi... Trei nebuni...

ALAGREC (*privind-o cu oarecare curaj*): Patru !

LUNA (*cu un surîs*): De acordeon, vorba lui Zeiss. (*Mușcă din porumb.*) Și acum, să vedem de masă... (*A terminat de mîncat porumbul. Aruncă coceanul ca pe o țurcă, înspre mare, apoi se șterge la gură cu petecul de jurnal în care a fost adus. După ce își șterge bine buzele, aruncă jurnalul pe jos.*)

ALAGREC (*care a rămas cu ochii pironiți pe jurnalul de pe jos*): Îmi dați voie, să vă ajut și eu ?

LUNA (*cu un gest drăguț*): Nu ! De ziua mea, vreau ca totul să fie pregătit de mine. Ce-o ieși, om vedea ! Bicarbonat ai luat de la farmacie ? (*Intră în cort cu pachetele.*) Dacă vrei tu, mătură puțin în „sufragerie”... (*Gest spre hirtile și sforicelele de pe jos.*)

ALAGREC : Imediat !...

(*Cum dispare Luna, se duce la petecul de jurnal cu care și-a șters buzele adi-*

neauri, îl ia de jos, îl desface cu evlavie și, acolo unde i se pare că s-a șters Luna mai adînc în el, îl sărută lung și repetat. Apoi îl împăturește frumos, îl bagă în buzunar și se apucă să „măture” în sufragerie cu mîna, în chip de măturică.)

LUNA (ieșind din cort, în ușa): Știi ce m-am gîndit eu? Cum totul e gata, înainte de a pune masa, mă duc să fac o baie. Căldura asta m-a moleșit complet... Și-am o poftă să mă răcoresc!! Grandioasă, vorba lui Zeiss.

ALAGREC: Păi, aveți voie să faceți baie?

LUNA: Gata, mi-a trecut răceala acum! Trei zile, de cînd mă îngrijesc, sînt suficiente. A! Dar n-am costum de baie.

ALAGREC: Nici noi!... Noi facem baie fără!... Așa e regulamentul cortului.

LUNA: Și unde faceți?

ALAGREC (îndreptîndu-se spre mare și arătîndu-i cu gesturi stîngace și competente): Uite aici, în dreapta! Ve-deți! Acolo unde sînt bucățile alea de stîncă. Pe-acolo, nu trece niciodată nimeni. E locul nostru!

LUNA: Bagă de seamă, să mă păzești bine! Și dacă vezi că se apropie cineva, fluieri! Uite, așa! (Ii indică un semnal fluierat.)

ALAGREC (fluieră, după indicația ei): Așa?

LUNA: Da!... La revedere... (Coboară spre mare, fluierînd semnalul convenit.)

(Alagrec scoate jurnalul. Îl mai sărută o dată, cu același ceremonial, îl pune la loc, apoi intră în cort, de unde iese imediat, cu un binoclu mare. Emoționat, în mers și în mișcări, se camuflează după șevale-tul lui Rembrand și începe să privească, potrivit și neabil binoclu, în direcția indicată Lunei. Atitudinea lui marchează treptat o „atenție mărită”, care — în afogeu ei — e marcată printr-un gest. Își ia bascul de pe cap și dă cu el de pămînt. Apoi rămîne în extaz, ca o anexă inertă a binocluului. Luna a intrat în mare.)

REMBRAND (intră, urcînd scările, încărcat cu pachete. În buzunarele vesto-nului are sticle de vin și, în brațe, pachete pînă sub bărbie. La început nu-l observă pe Alagrec. După ce depozitează însă pachetele pe masa din „sufragerie” și răsufală ușurat, îl vede): Alagrec! Ce faci acolo?

ALAGREC (trezit ca dintr-un vis, în primul somn): Poftim?

REMBRAND: Ce faci acolo? (Începe să-și însufde pipa.)

ALAGREC: Mă uit.

REMBRAND: La ce? Trece vreun vapor spre America?

ALAGREC: Nu! Face domnișoara baie fără costum și o păzesc să n-o vadă nimeni.

REMBRAND (vine lîngă el): Nu ți-e rușine, măgarule, să te uiți la o femeie care face baie, goală? Dă binoclu în-coace! (I-l smulge din mînă.) Asta e nerușinare! (Începe să se uite atent. După o clipă.) Ia pachetele alea și du-le în cort. Nu trebuie să le vadă nimeni. Ai înțeles? (Nu-și dezlipește ochii de binoclu. Alagrec, cu regret și invidie, oftează adînc, apoi ia pachetele și intră în cort. Rembrand a intrat parcă în binoclu.)

HUSSEIN (intră ducînd în mînă, agăsat de cîrligul profesional, un „lavrachi” enorm): Băngiur! Ce uiti tu acolo, bre? Ce, ai uazut o balena de uacem ochii ca la broasca?

REMBRAND (trezit din reverie): Nu, dar măgarul ăla mic se uita la domnișoara noastră, care face baie fără costum.

HUSSEIN (foarte interesat): Unde, bre?

REMBRAND: La locul nostru, după stînci... (Pune binoclu pe marginea șevale-tului.) Ce generație, domnule! Complet lipsită de pudoare... (Se apropie indignat de Hussein.) Sînt unele femei care nu trebuie văzute goale, decît de anumiți ochi...

HUSSEIN: De pictor, uine vorba...

REMBRAND: Te cred. Asta e artă. Restul, e profanare!

HUSSEIN: Dai ochean, profanez și Hussein puțin la arta!

REMBRAND (observînd peștele): Dar ce e ăla din mînă?

HUSSEIN: Lavrachi, bre! (Mindru.) Hussein prins pentru domnișoara.

Astazi, ziua la el estem...

REMBRAND: De unde știi tu?

HUSSEIN: Grec ala mic spus la mine, aseară! Dar asta, mare secret.

REMBRAND: Ia uite, domnule! Și mie, tot el mi-a spus și s-a jurat pe ambele Americi, că nu-mi spune decît mie...

HUSSEIN: Și la mine giurat tot alea-doua America! Și Hussein departe la mare mers să pescuim cadou formos la domnișoara. Asta seara banchet uacem, bre! Douazeci ani la el împlinim, douazeci suica bem la noi.

REMBRAND: Ai văzut, domnule, ce copil perfid? O să-i rup urechile! (Intră în cort.)

HUSSEIN (cînd vede că Rembrand a intrat bine în cort se duce, ia binoclu de unde l-a pus Rembrand și începe să privească în direcția unde face baie:

Luna. După câteva clipe de joc, cu centrarea binoculului pe ochii lui, rămâne atent, nemișcat. Apoi exclamă ca pentru el): Ală bun! (Adaugă câteva cuvinte de admirație, pe turcește, după care încheie.) Ai-ai-ai-ai!

ZEISS (intră încărcat cu pachete și cu sticle de șampanie. Observă pe Hussein care e cufundat în „privit“. E nedumerit, mirat. Trece până la „sufragerie“ și începe să se descotorosească de bagaje): La ce te uiți acolo, Efendi?

HUSSEIN (dezmeticit și el, vine spre Zeiss): Așa ceva formos nu uazut, nici imbracat...

ZEISS (continuă descotorisirea de pachete): Dar cine e dezbrăcat?

HUSSEIN: El!

ZEISS: Care el?

HUSSEIN: Domnișor al nostru...

ZEISS: Și nu ți-e rușine, eunuc bătrîn, să te uiți la așa ceva? (S-a degajat de tot.)

HUSSEIN: Hussein nu eunuc. Ienicer estem cînd așa ceva uedem.

ZEISS: Hai! Dă binoclul încoace, că pe urmă faci urcior la ochi și n-am acid boric în cort, ca să te vindec. (Îl ia și se uită și el, lung, atent.)

HUSSEIN: Noi ducem pește la bucătăria... (Ridică peștele.) Așa lavrachî, nu uazut tu, nici la pictura...

ZEISS (atent la binoclu): Bine, bine! Am altceva de privit acum.

HUSSEIN (intrînd în cort): Pentru ca tu nerușinat estem... nici ala pic rușinea la obraz nu auem...

ALAGREC (cu fața de masă — o foaie de cort — și cu vesela cortului. O ia spre masa din „sufragerie“ și începe să pună masa): Dar ce e cu pachetele astea aici? Și sticle de șampanie?

ZEISS: Am adus și gheață! (Jenat, nu se mai uită cu binoclul.) Ai uitat că mi-ai spus, că azi e ziua domnișoarei!?

Trebuie s-o sărbătorim! Sper că nu mai știe nimeni de treaba asta. Te-ai jurat pe primul tău film, în America, că numai mie mi-ai spus...

REMBRAND (iese din cort cu câteva farfurii de aluminiu în mînă, pe care a pus cumpărăturile făcute; la subțioară, are sticlele. Hussein îl urmează, ducînd alte farfurii într-o mînă și peștele agățat de cealaltă): Eeee! Lume nouă! Dar ce-ai terminat așa devreme, astăzi?

ZEISS: N-am avut lumină bună, și eu nici în fotografii nu neglijez arta...

REMBRAND: Văd că nu e nici un nor pe cer și e o adevărată inflație de soare...

ZEISS: Tocmai de-aia. E prea tare și înnegrește clienții...

REMBRAND: Un motiv mai mult ca să iasă bronzăți...

ZEISS: Da, dar nu arși.. (Uitîndu-se în farfuria.) Dar ce-ai acolo?

REMBRAND: Nimic... Niște icre negre... Două cutioare de sardele portugheze... Niște măsline Volo... Un pic de Rockfortel... O leacă de compot de piersici de California...

ZEISS: Ai deschis pachetele mele?

REMBRAND: Care pachetele tale?

ZEISS: Ale mele! Alea de colo... (Se uită la ele și le vede intacte) A! Pardon! Ale mele sînt la locul lor. Dar, de unde ai tu toate astea?

REMBRAND (pune tot ce-a adus pe scaunele din sufragerie): De la băcănie...

ZEISS: Le-ai luat pe cont?

REMBRAND: Din contră. La negru...

ZEISS: Cu ce bani?

REMBRAND: Cu banii mei...

ZEISS (alarmat): De la cine ai furat?

REMBRAND: Am vîndut tablourile...

ZEISS: Care tablouri?

REMBRAND: Cele trei, care lipseau de la socoteală, din expoziția mea viitoare...

ZEISS (se apropie de el): Stai, stai, stai! Stai, domnule, nițel, să ne lămurim...

HUSSEIN: Eu nu mai putem stai. La-sam pește și mergem acasă, facem formos. Astăzi Hussein invitat sîntem la masa la domnișor! Bre! Ala grec mic... Luam pește asta și punem pe el fierbem. (Dă peștele lui Alagrec și arată pe Zeiss și Rembrand.) Băngiur! Peste un ceas Hussein la masa uenim. (Pleacă.)

ALAGREC: Cum fac peștele, domnu' Zeiss?

ZEISS: Rasol.

REMBRAND: Prăjit!

ALAGREC: Dar cu maioneză, nu e bun?

ZEISS: E foarte bun, dar de unde avem maioneză?

ALAGREC: Mă privește... (Intră în cort.)

ZEISS: Ce sînt misterele astea, domnule? Emigrantul ăsta are maioneză... Tu ai parale...

REMBRAND: Ți-am spus. Am vîndut trei tablouri. Și, ceea ce e mai surprinzător, le-am vîndut pe prețul pe care l-am cerut.

ZEISS: Cui le-ai vîndut?

REMBRAND: Nu știu. Acum o săptămînă, i-am dat trei tablouri lui Alagrec și l-am trimis să le vîndă la Mangalia... pe faleză! Drept care...

ZEISS: Pot să știu și eu pentru ce îți trebuiau bani?

REMBRAND : Ca să pot contribui și eu la întreținerea noastră. Nu uita că de trei zile sîntem „unul” în plus.

ZEISS : Una, nu unul...

REMBRAND : Cu atît mai mult. O femeie nu poate duce regimul nostru și nici tu nu poți face singur față la toate cheltuielile, deși văd că astăzi te-ai lansat ca un nabab. (*Gest spre cele aduse de el.*) Pot să știu și eu în ce scop ai cărat o băcănie întregă?

ZEISS : Presimțeam că o să fie cazul să te sărbătoresc...

REMBRAND : Și șampania unde ai găsit-o ? Eu am căutat în toată Mangalia și n-am găsit nici o sticlă...

ZEISS : Am adus-o de la Constanța prin curier special.

REMBRAND : Mă ! Mi se pare că noi mințim amîndoi... (*Un timp.*) Ți-a spus ceva Alagrec ?

ZEISS : Dar ție ?

REMBRAND : În orice caz, lui Hussein i-a spus sigur. Era să se înece ca să prindă, de ziua ei, un lavrachi...

ZEISS : Te pomenești că s-o fi amorezat turcul de ea...

REMBRAND : Cert ! Și ăla micul e mort după ea...

ZEISS : E și frumoasă, plasticule, ce zici ?

REMBRAND : E o perfecțiune... Și misterul ăsta care o înconjoară o face și mai atrăgătoare.

ZEISS : În orice caz, mîine, după ce trece ziua ei, trebuie să-l lămurim. Nu știm cine e, de unde vine... Ce căuta noaptea în mare, aproape înecată...

REMBRAND : Ce ne-a spus ea nu stă în picioare... Cum o să vrei să faci baie, pe lună, în rochie de seară ?

ZEISS : Și cu pantofi de fir în picioare !

REMBRAND : Și cu colier de perle la gît !

ZEISS : Știi că sînt veritabile ! Le-am văzut eu...

REMBRAND : Cînd ?

ZEISS : Cînd o aduceam în barcă, spre mal. Cu ocazia respirației artificiale pe care i-am făcut-o. Habar n-ai ce apă am scos din ea !

REMBRAND : În definitiv, poate făceau mai bine dacă o lăsai să se înece...

ZEISS : De ce ?

REMBRAND : Dar e limpede, dragă, că asta a vrut să se sinucidă...

ZEISS : Cu atîta viață în ea ? Nu cred. Mai repede, poate, a vrut s-o înece cineva...

REMBRAND : De ce ?

ZEISS : Știu eu ? O crimă pasională... Dar n-are fason de așa ceva. E prea luminoasă, prea serafică. Alea care determină crimele pasionale au buzele

groase, mîinile cu degete scurte, ochi de beladonă și poartă centură...

ALAGREC (*intră venind din cort*) : Eu zic să pun masa, domnu' Zeiss...

ZEISS : Ideea nu e rea. Cînd o veni domnișoara de la mare, să găsească totul gata...

REMBRAND : O mai fi avînd mult ?

ALAGREC (*repede, cu un pas spre faleză*) : Mă duc eu să văd...

ZEISS (*îl oprește cu un gest*) : Lasă să mă duc eu, că am obiectiv mai bun... Nu degeaba sînt fotograf !...

REMBRAND (*aproape comandînd*) : Nu se duc nimeni... Cînd o veni să vină sănătoasă !... (*Privind pachetele, sticlele, masa.*) Cum aranjăm ? Eu zic să punem totul pe masă și fiecare se servește cu ce vrea...

ZEISS : Nu, că prea face a bufet de gară.

REMBRAND (*lui Alagrec*) : Tu ocupă-te de băutura... De rest mă ocup eu.

ZEISS : Perfect ! Alagrec ! Sparge gheața și pune șampania la găleată...

ALAGREC : Imediat !

ZEISS : Și pe urmă duci sticlele de vin la frigider.

ALAGREC : Unde ?

ZEISS : Le îngropi în nisip, la margir mării...

ALAGREC (*bucuros*) : Da, imediat ! (*rea s-o ia spre mare, înșfăcînd cîteva sticle.*)

ZEISS : Dar nu în partea asta. (*Arată în direcția în care face baie.*) În partea cealaltă !

ALAGREC : Atunci, pun mai întîi șampania la gheață (*Lasă sticlele.*)

(*Rembrand începe să aranjeze bunătățile pe masă. Alagrec pune gheața în găleată și aranjează vinul.*)

REMBRAND : Ia vezi, am pus tot ? (*Un gest spre pachete.*)

ALAGREC : Mai lipsește numai „maineaza”... adică „maineză” și ce-am cum-părat de la Mangalia.

REMBRAND : Cine ?

ALAGREC : Eu !...

REMBRAND : Tu ? Cu ce bani ?

ALAGREC : Nu pot să spun... că e secret ! (*O ia spre cort.*)

ZEISS (*iese din cort, cu pachetele Lunei*) :

Ce e cu delicatesele astea, Alagrec ?

ALAGREC : Este niște alimente !

ZEISS : Și cum au venit aici ?

ALAGREC : Nu pot să spun, că mă omoară domnișoara...

LUNA (*înviorată de baie, intră și se oprește în capul scării de pămînt*) : Les chevaliers de la table ronde, salut !

REMBRAND : A fost bună baia ?

LUNA: Nenaipomenită... O apă caldă, tandră, limpede, albastră!... Dar de unde știți că am făcut baie? (*E un pic alarmată. Către Alagrec, cu panică crescută, fără exagerare.*) Nu cumva m-a văzut cineva?

TOTI TREI: Nuuuu!...

LUNA (*intrînd în scenă*): Știți că l-am văzut pe Hussein trecînd cu barca, chiar pe lângă locul unde făceam eu pluta.

ZEISS: Ai văzut, bestia otomană?

LUNA: Noroc că l-am simțit și m-am băgat la fund, imediat... (*Vede masa.*) Dar asta ce e?

REMBRAND: O masă pe care gazdele dumneavoastră — incidentale — au pregătit-o în cinstea... dumneavoastră.

LUNA (*decepționată că i-au luat-o înainte, cu o privire bătătoare spre Alagrec*): Observ că are proporții de banchet... (*Privind.*) Icre negre... șampanie! Ce-nseamnă asta, domnilor? Ați călcat, flagrant, regulamentul cortului...

ZEISS: Pardon!... (*Arătînd spre masă.*) Pește, legume și fructe!

LUNA (*repede*): Phiuu! Am uitat să pun puil la frigare... Alagrec, repede... Foc și frigare...

ALAGREC: Am pregătit tot în spatele cortului, c-aici bate vîntul și mi-l pîr-pălește...

REMBRAND: Prin urmare, dumneata ai călcat regulamentul... Ne dai carne...

ZEISS: *Și cum ar spune „de porc“*: Și î... de pui!

LUNA: Și, mă rog, de ce toate astea?

REMBRAND: Avem astăzi o dublă aniversare...

LUNA: Dar ce împliniți?

ZEISS: Ne împlinim una din cele mai vii dorințe... Să sărbătorim 20 de ani ai dumatile și trei zile de cînd te afli printre noi...

LUNA: Și de unde știți că astăzi e ziua mea?

REMBRAND: De la dumneata!

ZEISS: Personal!

LUNA: De la mine? V-am spus eu că e ziua mea? Cînd?

ZEISS: Azi-noapte! Ai vorbit în somn!

LUNA (*nu crede*): Și voi nu dormeați?

ZEISS: Cum o să dormim? Noi, toată viața am fost deștepți.

REMBRAND: Te vegheam! (*Își spune replica cu o căldură specială.*) Îți vegheam somnul.

ZEISS: Minte! Sforăia de parcă avea patru nasuri.

LUNA: Îmi pare rău că mi-ați stricat surpriza... Dar, în același timp, sînt fericită că v-ați gîndit la mine... Dar maioneza mea, unde e?

ZEISS: Tot ce-am găsit în cort se află aici...

REMBRAND: Dacă nu sînt indiscret, de unde ai avut bani să cumperi toate bunătățile astea?

ZEISS: Te-am pescuit fără nici un ban asupra dumatile, pe cît îmi amintesc!

REMBRAND (*cu poantă*): Că el ți-a făcut și percheziție și știe.

LUNA: M-am împrumutat...

REMBRAND: De la cine?

LUNA: De la un bărbat.

REMBRAND: Știu de la cine! De la Hussein!

ZEISS: Te cred. Turcul plătește!

REMBRAND: Ți-a adus și un lavrachi, uite atîta de mare...

LUNA: Ah! Și după baia asta, mi s-a făcut o foamee!

REMBRAND: Să ne așezăm la masă.

LUNA: Fără Hussein?

ZEISS: El vine, iavaș-iavaș! O țuică însă, putem să luăm înainte!

LUNA (*imitînd pe Hussein*): Ala bun!...

REMBRAND: În orice caz, mă duc să-i dau o gură. E un loc pe faleză, de unde dacă strigi, se aude drept în curte la Hussein...

ZEISS: Și eu mă duc să scot țuica din pivniță... (*Ies amîndoi, în direcțiile anunțate.*)

ALAGREC (*care, între timp, a ieșit cu puilul, reintră venînd de după cort*): Îl facem și cu mujdei de usturoi?...

LUNA: Ia vino-ncoace, yankeule... (*Alagrec se apropie, se uită cu oarecare jenă.*) De ce m-ai trădat?

ALAGREC (*pleacă ochii*): Eu? Eu nu-mi trădez prietenii niciodată...

LUNA: Mi-ai făgăduit că nu spui nimă-nui că astăzi e ziua mea! De ce nu te-ai ținut de cuvînt?

ALAGREC: Pentru că... (*Se oprește încurcat.*)

LUNA: De ce? Spune...

ALAGREC (*simțindu-se vizat*): Sau cu alte cuvinte, atinge-l, cîrnule!

LUNA: Nu vrei să-mi spui de ce?

ALAGREC: Parcă dumneavoastră nu știți!

LUNA: Nu, nu știu nimic! Jur!

ALAGREC: Nu se poate să nu fi băgat de seamă...

LUNA: Ce?

ALAGREC: Că amîndoi sînt îndrăgostiți de dumneavoastră! Și ce îndrăgostiți! IE morți! IE defuncți! (*Spune replica cu dezgust.*)

LUNA (*amuzată*): Îndrăgostiți de mine? Și încă amîndoi?

ALAGREC: Și nu numai ei! Mai sînt și alte „persoane“.

LUNA: Cine? Aicea nu sîntem decît noi!

ALAGREC : Da' turcul ? N-ai văzut că de trei zile, de când sînteți aici, umblă numai cu șalvarii ăi noi în barcă și își face și freză ? Se dă cu untdelemn de floarea soarelui pe păr.

LUNA : N-am observat, fiindcă nu ști-am cum se purta înainte !

ALAGREC : Înainte ? Avea turul șalvarilor cu răsufătoare și în păr avea midii și melci de mare. Și domnu' Zeiss ! Unde s-a spălat el pe dinți, de trei ori pe zi ? Că, pînă acum trei zile, era tubul plin și acum a ajuns armonică... Și celălalt se rade în fiecare zi. Și ieri, l-am prins eu, cînd își da cu odicolon pe gît, după baie... *(Creste în parașon.)* S-au smintit amîndoi... Și, cum rămîne unul cu altul, încep să se înțepe. Și nu ca înainte cu acul... Acuma își bagă andreaua... Și sînt și geloși. Unul pe altul și ăla pe celălalt.

LUNA : Astea sînt copilării...

ALAGREC : Copilării ? *(Ca un argument definitiv.)* Ieri s-au făcut întii timpîți și, pe urmă, domnu' Zeiss i-a zis lui domnu' Dan că e pictor de firme... Și domnu' Dan i-a spus lui domnu' Zeiss că e ratat...

(În timpul scenei dintre Luna și Alagrec, s-a auzit mereu strigătul lui Rembrand care chema pe Hussein.)

REMBRAND *(intră)* : A pornit cu barca ! În două minute e aici... Pe jos ajungea și mai repede...

ZEISS *(intră cu țuica)* : Am trecut prin emoții groaznice. Nu găsiam țuica... Alagrec ! Ceșcuțele, te rog ! Cinci !

ALAGREC *(ia de pe masă cinci ceșcuțe de pămînt, le pune pe o farfurie și vine cu ele)*.

ZEISS *(le umple și Rembrand împarte. Cînd toți sînt cu ceașca în mînă, închină)* : În sănătatea dumitale ! Fiică a mării, și a nopții și a misterului.

REMBRAND : Să „ne trăiești“ ! *(Apasă pe „ne“ și o privește în ochi.)*

LUNA : Noroc ! Ei vă mulțumesc, vouă și întîmplării, pentru cea mai frumoasă aniversare din viața mea... *(Privește pe Rembrand în ochi.)* „Să-mi“ trăiți !... *(Bea.)*

HUSSEIN *(intră cu un pachet în mînă, se apropie emoțional de Luna și i-l oferă)* : Pentru ziua la tine, Hussein oferim asta cadou... Sa traisi și sa fim fericiși, că fata formos estem... *(Lui Alagrec.)* Pune suica, bre ! *(Alagrec*

il servește.) Noroc, bre ! *(Închină și bea.)*

LUNA *(în timpul acesta, desface pachetul, din care scoate un fes și o pereche de papuci turcești)* : Vai, ce frumusețe de fes ! Și papuci...

HUSSEIN : Asta nu papuci... Asta imineci... Doua sute de ani auem la el și asta fes, o suta cincizeci...

LUNA : Hussein... Vino să te sărut... *(Ceea ce și face.)*

HUSSEIN *(după sărutare)* : Ala bun !...

REMBRAND *(se duce la șevalet și ia tabloul)* : Și, mie, te rog să-mi dai voie să-ți ofer acest portret...

LUNA : Dar mă răsfațați prea mult. Mulțumesc din suflet...

ZEISS : Păcat că nu seamănă la gură. Nu e gura dumitale... *(Arătînd spre tablou.)* Aici e o gură fără viață... N-are căldura sărutului în ea. Ca o floare care n-a cunoscut încă roua.

REMBRAND : Fiindcă nu e terminat. Intr-o singură ședință, e gata... *(Alagrec dispare încet, spre mare.)*

ZEISS : Îmi pare rău că nu pot să-ți ofer nimic... în afară de modestul meu omagiu... A ! Pardon ! Am și eu ceva pentru dumneata. *(Dispare în cort și vine imediat cu o broască țestoasă în mînă.)* Îmi dați voie să vă ofer pe tovarășa mea de insomnii. *(Privește broasca.)* Domnișoara Fulvia, de profesiune broască țestoasă, și domnișoara... *(Se oprește.)* Regret, dar nu-ți cunosc numele...

LUNA : Ce importantă are !... Numele meu a dispărut odată cu vechea mea existență... Datorită dumitale, m-am născut a doua oară, acum trei zile, și sînt încă nebotezată. Găsiți-mi un nume... Hai ! Repede... *(Toți se gîndesc.)*

HUSSEIN : Eu naș la el, bre ! Tu găsît la el în mare, noaptea, la luna. E ! Luna punem nume la el, bre.

REMBRAND : Luna ? Nu e rău...

LUNA : E adorabil. Dumneata ce părere ai ?

ZEISS : Eu sînt în eclipsă totală de fan-tezie... Dar Luna e foarte frumos...

REMBRAND *(închină, punînd un rînd nou de țuici)* : Atunci, pentru răsăritul dumitale... *(Beau toți, după ce ciocnesc. Alagrec vine cu un buchețel de flori de cîmp și se apropie de grup.)*

ZEISS : Unde ai fost, mă ?

ALAGREC : Să culeg un cadou pentru domnișoara. *(Ii oferă florile.)*

HUSSEIN : Ala bun ! Ca de la inima estem.

— CORTINA —

Imediat după lăsarea cortinei, în scenă se aude, executat la muzicuțe, „Karakiz”. Ritmul dansului e marcat de un sunet curios, un sunet asemănător aceluia pe care îl fac nucile răsturnate din saci. Cortina se ridică imediat ce schimbările din scenă sînt gata. Acțiunea tabloului 3 se petrece în continuare, seara, pe la zece. La ridicarea cortinei, Zeiss, Rembrand și Alagrec, așezați la masa, cîntă din muzicuțe, atenți mai mult la Luna, decît la melodie. Hussein, bătut bine, e în picioare și le ține ritmul cu un ciur de mălai, transformat în tamburină și garnisit cu scoici pe de margini (de unde și sunetul de care vorbeam mai sus.) Luna, în mijlocul scenei, cu fața la public, dansează un dans „a la turcă”, improvizat ad-hoc, pe melodie. Are fesul pe cap și imineii în picioare. Și-a desfăcut pîrul ca o cadină, și-a „salvarit” pantalonii băiețești pe cît a putut și, sumetîndu-și un pic cămașa băiețească, la talie, și-a dezgolit un fulger alb și neindecent de picle. Masa se află într-o dezordine care trădează petrecerea prelungită, de la dejun. Sticlele sînt goale, mîncărurile sfîrșite, fructele răvășite. În farul de lingă „sufragerie”, e aprins un felinar destul de puternic. Un altul, mai discret, e aprins la cort. Cerul e înnoirat, marea — înecată în tenebre.

LUNA (ostenită, termină dansul): Nu mai pot!... (Face o reverență comică. Toată lumea aplaudă. Hussein își dă cu ciurul în cap în chip de aplauze.)
HUSSEIN: Ai, ai, ai, ai, ai! Brava!... Brava, bre!

REMBRAND: Bravo! (Aplaudă cel mai ostentativ, spre ea.)

ZEISS: Foarte frumos! (Aplaudă mult mai rezervat.)

ALAGREC (căzut în transă, de adorație): Fir-ai a dracului să fii de viață!

ZEISS: De ce, mă? Vorba cîntecului: „Decît o viață amară, mai bine să trăiești”...

LUNA: Dați-mi ceva să beau... Șampanie!...

REMBRAND: Șampanie nu mai avem...

LUNA (se așază): Nu e nimic! Vin! (Rembrand și Alagrec se reped s-o servească. Servește primul. Apoi pune și în paharele celorlalți.)

HUSSEIN (vine și el și se așază la masă): Dai la Hussein, bem din ciur. Astazi Hussein uacem ce nu auct toata viața... (Își ia paharul pe care i-l umple.) A la boneur, digranda, băngiur și mersi... (Bea. Cînd să-i toarne și lui Alagrec, acesta acoperă paharul cu mina.)

ZEISS: Tu nu mai bei?

ALAGREC (cleios): Exclus... Da' o țigară, servesc...

LUNA: Adevărat! Țigări! (Zeiss le oferă și aprind toți. Fumează toți, cîteva clipe.)

LUNA (privind spre mare): Astă-seară vād că luna ne-a tras clapa...

REMBRAND: Dacă te avem pe dumneata printre noi, se simte de prisos.

ZEISS: Sigur! O lună merge la casa omului... Dar două...?

LUNA: E un spirit sau un avertisment? Ți-e teamă să nu mă eternizez aici?

ZEISS: Nu e nevoie să mai insiști. A fost un spirit.

REMBRAND: Prost...

LUNA (lui Rembrand): Mai vreau să beau...

REMBRAND (toarnă): Știți că asta e ultima sticlă! e pe terminate și ea?

LUNA: Vaaa!...

ZEISS: Într-un sfert de ceas, vom avea vin.

LUNA: De unde?

REMBRAND: De la orice restaurant din Mangalia. Sîntem doar la doi pași... Te duci cu barca lui Hussein?

ALAGREC (care se uită fix spre mare): Să nu vă duceți cu barca, domnule Zeiss.

ZEISS: De ce?

ALAGREC: O să fie furtună pe mare...

ZEISS: Bine, Magellan! Dă-mi trei sticle goale...

ALAGREC: Merg și eu cu dumneavoastră să vi le duc.

REMBRAND: Foarte bine. În doi, trece timpul mai repede...

ZEISS (privind către Luna și Rembrand): Sau mai încet. Depinde cum îl întrebuințezi. (Către Alagrec.) Tu stai aici și, pînă mă întorc eu, mai faci un rînd de cafele...

LUNA: Excelentă idee...

ZEISS: Lui Abdul Hamid să i-o faci fără zahăr.

HUSSEIN: Cu zahăr, cu zahăr uacem pentru Hussein. Hussein nu beat estem. Hussein uisam! Uacem la el dublu cafea

ALAGREC: Pofțiți sticlele...

ZEISS: Dă-le încoace, cu găleată cu tot, să cumpăr și gheață...

ALAGREC (îi dă găleata cu sticlele): Pofțiți!

LUNA: Și vino repede, repede de tot...

REMBRAND (glumind): Trap...

ZEISS : Da, coane ! *(Pleacă cu găleata. După puțin timp, se aude, fluierând pînă se pierde, valsul leit-motiv.)*

REMBRAND *(lui Alagrec)* : Hai, nu mai moțâi... Du-te și fă cafelele...

ALAGREC *(ursuz)* : Imediat. *(Alagrec către Luna, plîcînd.)* Pe a dumneavoastră o fac mai dulce, nu ? Cu trei !

LUNA : Nu, fă-mi-o amară de tot. Cu patru bucățele. *(Alagrec iese. O pauză mică.)*

REMBRAND : Mai vrei o țigară ? *(Îi oferă.)*

LUNA : Mersi... *(Î-o aprinde. Pauză. Fumează amîndoi, privind spre mare. În zare scapără un fulger, depărtat.)* A fulgerat !

REMBRAND : Mi se pare c-o să aibă dreptate Amerigo Vespucci... O să fie furtună pe mare... Fulgeră dinspre sud...

LUNA : N-am văzut niciodată o furtună la mare... Trebuie să fie nemaipomenit de frumos... Cerul spintecat de fulgere albe... Marea *(privind-o)* imensă, neagră, jucîndu-și balaorii lichizi cu spinările crispatе, sub bicele de apă, repezite deasupra.

REMBRAND : Și-apoi mugetele din adîncuri... Cîntecul acela fascinant și sinistru al fundurilor răzvrătite, pornite impetuos spre suprafață... *(Fulgeră.)*

LUNA : A fulgerat iarăși... Vrei să facem o plimbare cu barca ?

REMBRAND *(foarte puțin încîntat de propunere)* : Acuma ? Cred că nu e tocmai momentul potrivit. Și-apoi ca să fiu sincer, sînt un foarte prost vislaș...

LUNA : Nu e nimic. Vislesc eu. Tot vream de mult să învăț.

REMBRAND *(moale de tot, cu panică continuă)* : Mă rog ! Te previn însă că nu avem nici un colac de salvare. Nici măcar pe Zeiss.

LUNA *(repede)* : N-ai nici o grijă... „Acuma“, nu mă mai înec...

REMBRAND : Cu ce ton ai spus „acuma“ !!

LUNA *(visează)* : Cu tonul omului care s-a înecat o dată și știe cum e. Și-apoi acuma, am o poftă nebună să trăiesc.

HUSSEIN *(din somn)* : Barca nu voie estem plimbam. Ala mîine... Acuma purtuna uenim. Ala nu bun...

REMBRAND : Putem face o plimbare pe malul mării, mai bine.

HUSSEIN : Ala bun... *(Readoarme.)*

LUNA : Bine. Fie și pe malul mării...

(Pleacă amîndoi spre mare. În clipa în care încep să coboare, intră în cort Alagrec cu cafelele. Îi vede, pune cafelele pe

masă și se ia tiptil după ei, pînă dispare.)

HUSSEIN *(singur, trezit de aburul cafelelor din față, deschide ochii și începe să le bea, pe rînd, pe toate patru, sorbindu-le sonor și amplu. Apoi pune ceștile cu gura în jos ca „pentru ghicit“)* : Ala bun ! Acuma ghicim la ei, cine cafele baut !

ALAGREC *(revine abătut, amărît, gelos. Fără să observe ce-a făcut Hussein și crezîndu-l adormit, scoate petecul de jurnal din buzunar, îl desfrîntă și vrea să-l rupe spre a-și manifesta gelozia și „dezgustul“ de viață. Înainte însă, așa cum îl ține, desfăcut, sub lumina felinarului de deasupra, vrea să-l sărute. Îl apropie de gură și ochii îi rămîn pironiți în gazetă... Se ridică brusc și se înalță, cit mai mult, spre lumină ca să poată citi. Treptat ce citește, figura lui capătă o însemnare plină de satisfacție. Bate pe umăr pe Hussein pînă îl trezește)* : Nea Hussein ! Nea Hussein ! Nea Effendi ! Deșteaptă-te că am dat lovitura... Am aflat secretul ! Ghelburda !

HUSSEIN : Eu nu auem secret, bre...

ALAGREC : Secretul domnișoarei, nu al dumitale... Am aflat cine e ! Scrie aicea în jurnal... Ascultă ! *(Începe să citească.)* „Misterioasa dispariție a unei domnișoare — În noaptea de 21 a.c., în cursul unei plimbări de agrement, cu yachtul „Năluca“, proprietatea cunoscutului armator constănțean Colța Stamatopol, în timp ce nava se întorcea spre Constanța, din motive și în împrejurări care nu se cunosc pînă în prezent, a dispărut de pe puntea sus-numitului yacht, d-ra Liliana Roiu, fiica defunctului consilier de casăte Dimitrie Roiu. Nimeni din cei prezenți la bord n-a putut da nici un fel de explicație cu privire la această senzațională dispariție. Autoritățile care cercetează acest caz curios, exclud posibilitatea unei sinucideri sau a unei răpiri romantice — cum s-a crezut la început — și înclină către ultima ipoteză și anume aceea a unui accident, care a costat viața frumoasei și nefericitei domnișoare...“ Ai înțeles, nea Hussein ? Ai priceput ?

HUSSEIN : Nimic nu priceput. Parca citești turcește, bre ! Vorbește românește, ca asta pricepem mai bine. Eu uacut școla romanesc... *(Se ridică somnoros, răzbit de băutură. Fulgerele continuă, firește, tot timpul, pînă la indicația specială de încetare.)* Acuma Hussein plecam acasa... Batrin estem, somn estem, beat estem... Mergem culci... Băngiur...

ALAGREC : Noapte bună...

HUSSEIN (*pleacă, cîntînd pe mormăite*):

Ca un glob de aur
Luna-i stralucit
Și la iarba verde
Oștile-ai culcat

(*Alagrec, după ieșirea lui Hussein, împăturește cu griji petecul de ziar, îl pune în buzunar, apoi se duce spre mare și se uită cu atenție, căutînd să deslușească în noapte pe cei doi plecați să se plimbe.*)

ZEISS (*intră cu găleata, cu gheață și vin. Mirat că nu vede pe nimeni, trece la masă și lasă găleata*): Alagrec! Ce faci acolo?

ALAGREC: Mă uit cum fulgeră...

ZEISS (*în timp ce își toarnă un pahar cu vin*): Dar Rembrand unde e?

ALAGREC: A plecat să se plimbe la mare, cu domnișoara.

ZEISS: De mult?

ALAGREC: Imediat ce ați plecat dumneavoastră! Domnișoara voia să se plimbe cu barca, dar dumnealui i-a fost frică... Laș! (*Ca pentru el*) Crai laș!

ZEISS: Ea i-a propus plimbarea?

ALAGREC (*cu regret*): Da.

ZEISS: Noroc! (*Bea.*)

ALAGREC (*observîndu-l că e îngîndurat*):

Dar lasă! Nu e nimic, domnule Zeiss!

Avem și noi loviturile noastre...

ZEISS: Ce lovitură?

ALAGREC: Am aflat cine e domnișoara și cum a ajuns aici. Știu tot.

ZEISS: Tu? De unde?

ALAGREC: Din presă! (*Scoate jurnalul și i-l dă. Zeiss se dă spre lumină și începe să citească. În timp ce Zeiss citește, Alagrec cu „mimică.” Pot să servesc și eu puțin lichid? (Gest spre sticlă.) Din cauza băuturii, mi s-a făcut sete. (Preocupat de lectură, Zeiss îi face un gest de îngăduință. Alagrec își toarnă și bea.) Phuuu! Dar tare e! Focul lui Ardei!*)

ZEISS (*termină lectura*): Va să zică, misterul s-a lămurit! (*Dă replica cu oarecare regret.*) Și, deci, trebuie luate măsuri în consecință. (*Urea să bage jurnalul în buzunar.*)

ALAGREC: Să nu mi-l pierdeți, domnu' Zeiss... Țiu foarte mult la ziarul ăsta.

ZEISS: Miine poți să-ți cumperi zece.

ALAGREC: Exclus! Eu țin numai la bucățița asta de ziar.

ZEISS: De ce?

ALAGREC (*încurcat*): Așa! De noroc!...

REMBRAND (*intră singur*): Ai sosit?

ZEISS: Luna unde e?

REMBRAND: A apus!

ZEISS: Unde a rămas?

REMBRAND: Să facă plajă, la fulgere!

A ținut să rămînă absolut singur...

ZEISS: Nu trebuia s-o lași.

REMBRAND: De ce?

ZEISS: Fata asta nu trebuie să rămînă niciodată singură. Mai ales noaptea și lingă mare.

REMBRAND: N-am ce să-i fac! Dacă nu știe ce vrea!

ZEISS: Din contră, cred că știe foarte exact. Du-te și ad-o încoace.

REMBRAND (*se așază și își pune vin*): Nici nu mă gîndesc... Ce se aude cu cafelele alea. coane Columb?

ALAGREC: Gata! Le-am adus... (*Cînd să le servească, observă că sînt băute.*) Le-a băut turcul în somn, pe toate. Și altă cafea nu mai avem...

ZEISS: Du-te de caută în sacul meu. Am niște cafea în cutia de pudră. (*Alagrec iese. Zeiss se așază și el și își pune vin.*) V-ați certat?

REMBRAND: Cine?

ZEISS: Voi!

REMBRAND: Cum să ne certăm? Dar nu pot să sufăr femeile care își închipuie că orice bărbat e o jucărie în mințile lor...

ZEISS: Te-ai „dat” la ea?

REMBRAND: Eu? Nici gînd...

ZEISS: Ba da! Nu ți-a mers însă, și frumosul din tine, cuceritorul, s-a vexat.

REMBRAND: Mă plictisești! Și tu și ea.

ZEISS: Știi că misterul s-a lămurit. Luna și-a recăpătat identitatea pămîntească... Citește! (*Îi dă petecul de ziar. Rembrand citește, spre lumină. Luna apare și auzind replicile celor doi, se ascunde și ascultă neobservată.*)

REMBRAND: Liliana Roiu! (*A terminat. Pune petecul de ziar pe masă.*) Mi se pare foarte curios.

ZEISS: După rochia de seară în care am pescuit-o, înseamnă că pe yacht era o petrecere.

REMBRAND: Probabil că băuse mai mult... A făcut o mișcare greșită...

ZEISS: Nu, nu, nu! Eu sînt convins că fata asta a vrut să se sinucidă!

REMBRAND: Treaba ei. Vorba e, ce facem noi acum? Îi spunem că știm sau lășăm misterul să planeze mai departe?

ZEISS: Dacă ea ține să-l păstreze! O aventură ca asta nu se trăiește de două ori în viață... Într-o noapte cu lună, valurile aduc o fată la țărm...

REMBRAND: Pardon! Tu ai adus-o, nu valurile...

ZEISS: N-are importanță cine! Totul e că fata asta a picat între noi din cer, în rochie albă, ca un pescăruș rănit în aripă.

REMBRAND: Cred că mai repede e rănită în suflet...

ZEISS : Nu ştim cine e, nici de unde vine ! Ştim numai că prezenţa ei este o realitate luminoasă, caldă... Că ea e, între noi, ca un flacon de parfum tare, cu dopul desfăcut.

REMBRAND : De aia cred că ar fi cazul să se evaporeze mai repede. Or să urmeze anchete, declaraţii... Şi, între acestea, liniştea noastră s-a dus...

ZEISS : Spune drept, dacă astă-seară te-ar fi lăsat s-o săruţi, fiindcă sînt convins că ai încercat s-o săruţi, tot de părerea asta ai fi fost ?

REMBRAND : Nu cumva vrei să spui că sînt amoretat de ea ?

ZEISS : Asta n-ar fi nimic. Dar am impresia că şi ea te place pe tine. Dacă i-ai fi fost indiferent, te lăsa s-o săruţi...

REMBRAND : În cazul ăsta îmi pare rău că nu i-am fost indiferent. Are o gură!!

ZEISS : Pe care n-ai putut s-o redai în tablou...

REMBRAND (*bea*) : Eşti gelos ?

ZEISS : Taci, măi, pictor de firme !...

REMBRAND : Ratatule !

ALAGREC (*intră din cort*) : Nu e nici un pic de cafea în pudră.

ZEISS : Cu atît mai bine ! Mă duc să beau una la Mangalia. (*Se ridică.*)

REMBRAND : Şi eu mă duc să mă plimb pe faleză, pînă mîine dimineată. (*Se ridică şi „încep” să plece amîndoi, în direcţii opuse.*)

ALAGREC : Dacă vine furtuna, unde vă fac paturile ?

ZEISS : Eu nu mai dorm acasă, în nici un caz... (*Plecăcă.*)

REMBRAND : Nici eu... (*Plecăcă.*)

ALAGREC : Şi dacă domnişoara întreabă de dumneavoastră, ce să-i spun ?

ZEISS : Să-i spui : Somn uşor !...

(*Au ieşit amîndoi. Unul fluierînd valsul leit-motiv şi, celălalt. „Karakiz”... Fulgerele au scăzut între timp. Abia se mai zăreşte cite unul depărtat, palid. Furtuna a trecut. Încep să apară primele stele pe boltă şi cerul începe să se lumineze la orizont, livid, ca după o criză de cord. Luna iese din ascunzătoare. E tristă de moarte. Merge încet, cu gîndul împrăştiat, sau foarte încilcit în ea. Se vede că în timpul scenei dintre cei doi a luat o hotărîre. Vine şi se aşază la masă. Îşi aprinde o ţigară.*)

ALAGREC : A fost frumos la plimbare ? (*O întîmpină.*)

LUNA : Nu. (*Un timp.*) Fumez ţigara asta şi mă duc să mă culc... Mor de somn. (*Priveşte spre mare.*) Uite ! S-a înseninat...

ALAGREC : A trecut furtuna spre Constanţa... Era cît pe aci să izbucnească şi la noi...

LUNA : Am observat !... (*Alt timp.*) Ascultă, Alagrec... Drumul ăsta (*arată în direcţia opusă Mangaliei*) unde duce ?

ALAGREC : Spre Ilanlic...

LUNA : Atunci, celălalt e drumul spre Mangalia ?

ALAGREC : Da...

LUNA : Şi e distanţă mare pînă în oraş ?

ALAGREC : Nici zece minute... (*Încep să se strecoare din nori primele pale de lună.*)

LUNA : Uite... Iese şi luna !... Cred că acum putem stinge felinarele. (*Se ridică.*) Tu stinge-l pe ăsta şi eu îl sting pe cel de la cort... Adică îl iau cu mine înăuntru pînă mă dezbrac să mă culc... Noapte bună, Alagrec... (*Îl priveşte cu tandreţe.*) Şi să ştii că îmi eşti foarte drag.

ALAGREC : Este un ce absolut „identic”.

LUNA : Acum, culcă-te şi tu !

ALAGREC : Vreau să string întîi... (*Gest spre masă.*)

LUNA : Nu, nu ! Stringem amîndoi, mîine dimineată. Acum trebuie să te culci.

ALAGREC : Pentru dumneavoastră fac şi gestul ăsta...

LUNA : Atunci, pe mîine... (*Îi face un gest dragut cu felinarul şi intră în cort.*)

ALAGREC (*cu un gest după ea*) : Un moment. Să iau ce trebuie, ca să „fac paturile”.

LUNA : Te ajut şi eu... (*Intră cu Alagrec în cort.*)

(*Zeiss apare cu discreţie, din direcţia în care plecase. De asemenea şi Rembrand. din direcţia lui. Intrarea amîndurora, din cauza prudenţei pe care o aplică amîndoi, trebuie să apară comică, dar fără şarjă, pînă în clipa cînd se surprind unul pe celălalt.*)

REMBRAND : Eram sigur c-o să te întorci din drum.

ZEISS : Şi eu tot aşa ! De aia te-am şi pîndit !

REMBRAND : Şi mai susţii că nu eşti mort după ea ?

ZEISS : Eram numai curios să văd cît eşti tu de căzut la ea. Şi de sincer cu mine.

REMBRAND : Bravo, domnule ! Felicitările mele ! (*La apariţia Lunei cu Alagrec, cei doi se ascund*)

(*Alagrec iese din cort cu saltelele de papură, cu perne care se umflă cu aer etc. O parte din bagaj îl duce Luna în braţe.*)

ALAGREC (*Lunei*) : Lăsaţi ! Acuma aranjez eu tot. (*Pune lucrurile din mîna*

lui jos și le ia pe cele din brațele Lunei.)

LUNA: Astă-seară aș fi vrut să le fac eu paturile!... (Rămîne o clipă visătoare pe replică.) Mi-e prea somn însă. Noapte bună, Alagrec!... (Intră în cort.)

ALAGREC (privind-o liric, dar discret): Noapte bună, domnișoară! Și „mîine“ cu bine! Mîine...

(Oftează, apoi se apucă să „facă paturile“. Întinde saltelele de papură, umflă pernele, pune cîte un felinar și chibrituri la căpătuie, apoi se lungește pe pătucul lui. Aprinde o țigară. Uisează în fum și de cîte ori întoarce capul în direcția cortului, oftează. Scena este în întineric. Dar răsare luna. Și, în bătaia ei, luminează portretul Lunei, ca un reflector. Alagrec ia o decizie „virilă“. Stinge țigara, se ridică și se îndreaptă spre tabloul Lunei pe care-l sărută, adică o sărută, pe gură. Murdar de vopsea pe buze, are, în primul moment, intenția să se ștergă cu mineca. Renunță surizînd unu gînd, începe să-și mănince, cucernic, vopseaua de pe gură, zicînd: „Buzele ei!...“ Trece apoi la locul lui și se culcă, prefăcîndu-se că începe să sforăie. Agitat de presentimente, deschide ochii și, din cîna în cînd, privește — în panică — spre cort.)

Dinspre localurile de noapte ale orașului, vîntul aduce sunetele unei orchestre de jazz. O pauză, de atmosferă. Un duet abil între jazz și sforăituri, deasupra căruia ochii lui Alagrec se plimbă, ca doi păianjeni nocturni, pe nevăzute fire de presimțiri. Luna iese din cort îmbrăcată în rochia de seară cu care a fost pescuită. Aprinde o țigară la felinarul pe care-l are în mînă și pe care îl stinge imediat, după aceea. Luna e luminată de lună. Alagrec, pe furiș, îi urmărește toate mișcările. Luna se vede că regretă hotărîrea pe care a luat-o, și lucrul acesta se observă din felul cum fumează, cum se mișcă, cum privește tot de ceea ce se desparte. Pornește la drum cu țigara aprinsă. Merge încet, ca un om fără grabă și fără itinerar. Ocoleşte cortul și dispăre în culise. În aceeași clipă, răcnetul lui Alagrec sfîșie tăcerea.)

ALAGREC: Pleacă! A plecat!

ZEISS (intră repede, după cîteva clipe, ca și Rembrand, din partea lui): Cine? (Alagrec e în picioare, înțepetit.)

ALAGREC: Domnișoara!... (Un gest fără replică indică direcția în care a

luat-o Luna. Apoi, izbucnesc lacrimile... Calde, abundente, copilărești. Se așază prăbușit în el însuși, la locul lui. Rembrand a și luat-o la fugă în direcția gestului făcut de Alagrec.)

ZEISS (renunțată să facă același lucru. Se așază pe un scăunel): Nu plînge, amirale, că dai apă la șoareci și se prăsesc la cort!... (Rembrand se întoarce cu Luna de mină)... Evadata a fost prinsă!... (Luna tace și se așază pe alt scăunel. Fumează. Rembrand la fel. O pauză, în timpul căreia, toți trei fumează. Alagrec, ultimul, își aprinde și el o țigară răsucită, rămînînd discret, la locul unde se află.)

ZEISS: De ce ai vrut să fugi?

LUNA (cu o mare sinceritate): Fiindcă am înțeles că nu mai pot rămîne. (Pauză.) Știu că ați aflat cine sint, că (suride amar) autoritățile mă vor căuta și, desigur, mă vor găsi. Trebuie să mă gîndesc și la asta. Și voi ar fi trebuit să vă gîndiți...

ZEISS: N-am vrut...

LUNA: Acuma însă, fiind descoperită... farmecul s-a transformat într-un simplu fapt divers, care nu mai e de resortul fanteziei, ci al poliției...

REMBRAND: Așa pusă chestiunea, cred că ai dreptate...

LUNA: Și deci, trebuie să plec...

ZEISS: Da, dar nu să fugi!

LUNA: ...Vă rog să mă iertați... Ajunsă acasă aveam intenția să vă mulțumesc. Într-o scrisoare, pentru tot ce-ați făcut pentru mine...

ZEISS: Cred că familia dumitale o să acorde și o „bună recompensă“ celui care te-a pescuit din apă... Să nu uiți că sint eu...

LUNA: Asta n-o să uit niciodată... După cum, niciodată, n-o să uit zilele petrecute aici, cu voi...

REMBRAND (plat): Sper că la București, o să ne mai vedem...

LUNA: Abia aștept să vă revăd și acolo.

ALAGREC: Pe toți?

LUNA: Da, pe toți trei.

REMBRAND: Înainte de a pleca, sper să ne spui și nouă cum ai ajuns de pe yachtul lui Stamatopol în valurile Mării Negre...

LUNA: Un simplu accident.

ZEISS (calm, definitiv): De ce ai vrut să te sinucizi?

LUNA (după o pauză, simțindu-se atacată de front și vrînd să pareze): De ce ești atît de sigur că am vrut să mă sinucid?

REMBRAND: Ai vrut să te sinucizi? Serios?

LUNA (pe un ton net și fără emfază): Foarte serios!... (Acuma nu mai glu-

mește.) Și, dacă povestea mea vă interesează...

ZEISS: Ne interesează! Poveste de dragoste?

LUNA: Poveste de viață, mai repede. Și când vrei să mori, te hotărăști repede fără să știi precis de ce... Pui piciorul pe un colac de frînghii care îți vine sub pași, deschizi brațele în fața mării și pornești în gol, cu ochii închiși. Apoi, simți un fior rece și înspumat care te învăluie și te leagă în miile de șoapte ale adîncurilor și, pe urmă, te trezești într-un cort, în care miroase bine a tutun de pipă, lingă trei domni pe care nu-i cunoști și care îți surid totuși, ca niște vechi cunoștințe...

REMBRAND: Măritată?

LUNA: Am fost numai logodită...

REMBRAND: Erai încă logodită și în seara sinuciderii?

LUNA: Nu e nevoie să-mi pui întrebări „meșteșugite”. (Lui Zeiss.) Vrei să-mi dai o țigară? (Zeiss îi dă o țigară. Rembrand îi dă foc.) În primul rînd, trebuie să știi că sînt minoră și orfană... Și, în al doilea, că am o pasiune, un „viciu îngrozitor”: — „teatrul”. Vreau să fiu actriță. Din primii ani ai copilăriei mele n-am dorit și n-am visat decît asta...

REMBRAND: Și cine te-a împiedicat?

LUNA: Tutorele meu. Fratele tatei. Nici n-a vrut s-audă. Fiica unui consilier de curte, pe scenă!...

REMBRAND: Bine, dintr-un punct de vedere poate că tutorele dumitale are dreptate.

LUNA (surprinsă dezagreabil. Foarte dezagreabil): Crezi?

ZEISS: Un pictor are dreptul să creadă orice atîta timp cît nu e cu pensula în mină... (Către Luna, interesat.) Și?

LUNA: Și atunci, m-am gîndit să fug de la unchiul meu și să mă înscriu la Conservator... N-aveam însă nici un ban. Moștenirea, foarte importantă, pe care o am de la o soră a tatălui meu, e condiționată de căsătoria mea. E constituită avere dotală. Așa mi se pare că se spune în drept.

ZEISS: Dar arta nu se face obligatoriu cu bani.

LUNA: Știu! Dar fără o independență materială care să-mi dea dreptul să mă dedic teatrului și numai lui, ar fi însemnat să mă împrăștiu, să mă fărîmitez. O fată de 18 ani, singură pe lume și săracă, în dorința ei de a-și împlini visul unic de viață, e în stare de orice capitulări... Și am vrut să-mi realizez visul fără nici o capitulare... Și pură ca și el...

REMBRAND (plat): Cel mai simplu lucru era să te măriți și, odată intrată în posesia averii, să faci ce vrei!

LUNA: Asta a fost și hotărîrea mea!... Să mă mărit mai presupunea însă și să iubesc pe omul cu care mă mărit... Și, în plus, să admită ca — alături sau dincolo de el — să mă ocup de teatru! Or, nu m-am putut îndrăgosti de nimeni... deși am vrut... am încercat chiar... (Tace.)

ZEISS (calm, din fumuri): Și „domnul” pe care ai încercat să-l iubești se găsea pe yacht, în noaptea sinuciderii?

LUNA: Da!... (Un timp.) Toată lumea și noi chiar ne socoteam ca și logodiți... Tutorele meu consimțise la această căsătorie...

ZEISS: Și logodnicul dumitale știa că — odată căsătorită — ai de gînd să faci teatru?

LUNA: I-am spus-o întîia oară, în seara „aceea”... Și deodată, omul care credeam că mă înțelege a devenit altul... Un om pe care nu-l cunoșteam... Și pe ce ton și-a expus „punctul lui de vedere”! Însurat cu o actriță, cu o femeie „expusă” tuturor privirilor și omagiilor...? El? Domnul „inginer” Franga? Niciodată! Firește, logodna noastră, atîta cît era, s-a desfacut chiar în clipa aceea... Domnul Franga vrea o „nevastă”, nu o „artistă”. Vrea o femeie a lui și-a comodității lui, totală și exclusivă. (Suride spelb, dar amuzată totuși.) „Să-ți trimită «craii» flori la cabină? Să-ți spună actorii pe nume și să te pipăie directorii de scenă, sub pretext că te învață să te miști? A, nu, draga mea? Asta niciodată. Doamna Franga trebuie să fie doamna Franga și nimic altceva”. (Suride lung, amintirii.) L-am lăsat să plece! Simțeam în piept un fluture captiv, care se zbate, cu aripile moi, în acul care l-a străpuns, în plin, prin surprindere. (Un timp.) Nici nu știu dacă am plîns... Și nici nu știu cît am stat acolo, singură. Apoi, am urcat pe punte... Și fără să știu cum și fără să știu de ce... a urmat ceea ce știți (O pauză.) Totul n-a durat decît cîteva, clipe! (Alt timp.) Și viața mea a reînceput din clipa cînd am deschis ochii aici între dumneavoastră.

REMBRAND: Și acum, ce-ai de gînd să faci?

LUNA: În primul rînd să mă întorc acasă... Pe urmă, nu știu.

ZEISS: Și teatrul?

LUNA (colectește răspunsul): Aș fi preferat să mă socotească toată lumea moartă... (Un timp.) Ah! Ce fericită aș fi fost să fi murit măcar în formă.

Să pot rămâne anonimă și renăscută în viața nouă pe care am început-o aici! Să fiu oarecum propria mea creație... Să dispun de mine, liberă, singură.

ZEISS: Și teatrul? (*Obstinat.*)

LUNA: Știu eu?

ZEISS: N-a fost marea... O să fie un tub cu tablete de somnalin sau un cordon de rochie încolăcit în jurul gâtului și agățat de cerceveaua ferestrei! (*Pe ton care nu admite replică.*) Dumneata nu pleci de aici...

REMBRAND (*tot plat, pe linia lui de cumsacădenie și morală onestă*): Din contră, Domnișoara Roiu trebuie să se întoarcă, imediat, acasă. (*Luna, care a suris la propunerea lui Zeiss, îl privește pe Rembrand decepționată.*) Cu siguranță că tot Bucureștiul nu vorbește, cum e logic, decât de dispariția dumitale...

ZEISS: Și teatrul? (*Lui Rembrand.*)

REMBRAND: Asta e o chestiune secundară...

LUNA (*și mai decepționată*): Dar nu e deloc secundară...

REMBRAND: Să se potolească întâi scandalul și, pe urmă, ne ocupăm și de teatru...

ZEISS: Nu! Întii trebuie să ne ocupăm de teatru... Și domnișoara Roiu trebuie să ne asculte!...

REMBRAND: Dragă, eu personal nu-mi iau nici o răspundere... Și am impresia că tu iei lucrurile în glumă... (*Se ridică.*)

LUNA (*privindu-l*): Va să zică, părerea dumitale este că trebuie să plec...

REMBRAND: Neapărat!... Nu trăim izolați pe o insulă ca Robinson Crusoe... (*Depărtându-se.*) Și repet, nu cred că e deloc cazul să luăm lucrurile în glumă...

ZEISS: Și teatrul? (*Se apropie un pic de Alagrec.*) Tu ce părere ai, Alagrec?

ALAGREC (*convins, pueril și dacă se poate adorabil*): Teatrul sau moartea!...

ZEISS (*către Rembrand*): Vezi? Până și „Statuia Libertății” a băgat de seamă că teatrul e viața domnișoarei Roiu!... Și moartea în același timp... Or... eu nu i-am dat viață a doua oară ca să moară încă o dată...

REMBRAND: Bați cimpii!

ALAGREC: Lăsați, domnu' Rembrand, să mai vorbească și... alții.

REMBRAND: Tu să îți cuviincios că pe urmă îți umblu la urechi. (*O ia spre mare și se întoarce din drum.*) În orice caz, sînt unele lucruri care nu se discută după cheful... (*Pleacă.*)

LUNA: Unde te duci?

REMBRAND: Nu știu, pe faleză... (*Dispare.*)

ALAGREC (*simte instinctiv că e de pri-sos*): Mă duc și eu după dumnealui...

LUNA (*fără nici o intenție*): De ce?

ALAGREC (*care a și luat-o în direcția lui Rembrand*): Ca să aibă cu cine să se certe... (*Țiți o clipă în fața lui Zeiss.*) Domnu' Zeiss, dacă sînteți bun dați-mi și mie o țigară făcută.

ZEISS: Cu plăcere, căpitane Dick. (*Îi dă două țigări și Alagrec pleacă.*)

LUNA (*după o pauză mică*): V-am tulburat liniștea...

ZEISS (*alt ton*): O să-ți spun ceva, foarte serios, domnișoară.

LUNA: Ai un ton pe care nu ți l-am auzit pînă acum...

ZEISS: Probabil, fiindcă nu l-am întrebuințat. (*Cu un suris.*) E tonul meu de rezervă.

LUNA: Și e cazul să scoți toate rezervele în linia ta de bătaie?

ZEISS: Ca să te apăr, da...

LUNA (*după pauza care s-a făcut*): Ca să mă aperi, împotriva cui?

ZEISS: A dumitale...

LUNA: Iartă-mă! Dar nu înțeleg bine!...

ZEISS: Să mă explic atunci!... După cite înțeleg și după cum ai dovedit-o la prima ocazie, viața dumitale e condiționată de teatru...

LUNA (*urmărindu-l cu atenție*): Da!...

ZEISS: La rîndul lui, teatrul e condiționat — în felul dumitale de a privi lucrurile — de moștenire, adică de posibilitatea de a-ți realiza visul, în condițiile pe care ți le-ai stabilit, cu putere de lege...

LUNA: Da...

ZEISS: Iar această moștenire este condiționată, la rîndul ei, de căsătoria dumitale...

LUNA: Da...

ZEISS: Așadar, după decepția încercată cu domnul Franga, o nouă experiență în același gen cred că este neindicată. Cel puțin pentru un lung moment. E-adevărat?

LUNA: Da...

ZEISS: Și-atunci, eu am, cred, obligația morală de a-ți înlesni să trăiești viața pe care — întîmplător și fără nici un merit — ți-am dat-o...

LUNA (*din ce în ce mai nedumerită*): Nu înțeleg unde vrei să ajungi.

ZEISS: Un moment, că mai am numai cîțiva pași pînă la țintă. (*Un timp.*) Uite că m-ai și încurcat. (*Se gîndește o secundă, încrețind fruntea.*) În concluzie, dumitale îți trebuie un bărbat care să te lase să faci teatru și datorită căruia să poți intra în posesia moș-

LUNA: Da, dar un bărbat pe care tre-
buie să-l și iubesc! Altminteri...

ZEISS: Eu cred că, deocamdată, ai ne-
voie numai de un soț care, prin pre-
zența lui în viața dumitale, să-ți înles-
nească trecerea visului, din gânduri, pe
pământ...

LUNA: Cum adică?

ZEISS: Foarte simplu!... Te măriți cu
un om care n-are altă pretenție de la
dumneata decât să-ți pună la dispoziție
moștenirea și implicit — teatrul. Faci,
cu alte cuvinte, un contract cu dată cer-
tă!... Te măriți — moștenești... Având
asigurată condiția materială, pe care o
dorești, te apuci de teatru. Pe urmă,
contractul expiră și divorțul se pronun-
ță... urmînd ca, între timp sau după
aceea, să-ți găsești omul iubit, care
să merite fericirea de a-ți fi soț în
condiții normale.

LUNA: Dumneata glumești. Unde se
poate găsi un asemenea om?...

ZEISS: În fața dumitale...

LUNA (uluită): Dumneata?

ZEISS: Recunosc. N-am destul „fason
extern“ ca să merit această cinste. Dar,
în lipsă de altceva...

LUNA (încurcată): Sint complet zăpă-
cită, crede-mă... Și nu știu, nu găsesc
cuvinte cu care să-ți mulțumesc, pen-
tru gestul dumitale atît de... Nu, nu!
Cred că e imposibil! Cum m-aș putea
plăti vreodată?

ZEISS: Lăsîndu-mă să trec, pînă la ex-
pirarea contractului, drept soțul
dumitale!... Se poate o răsplată mai
mare? Mai nevisată pentru un om ca
mine? Îți dai seama ce reclamă îmi
faci?

LUNA: Nu, nu se poate! Nu e cu pu-
tință... Sacrificiul dumitale e prea mare...
e prea frumos...

ZEISS: De ce? Nu e logic să-l ajut să
trăiască pe cel căruia i-am dat viață?

LUNA: Bine, dar dumneata...

ZEISS: Eu, dincolo de oameni, fotogra-
fiez viața, domnișoară Roiu! (Demn și
fără comicărie.) Și sint și titrat...

LUNA: Ești un om adorabil... Crede-mă,
trebuie să mă gîndesc... Mi se întîmplă
de cîteva zile lucruri atît de neprevă-
zute, atît de straniți încît am impresia
că am ieșit complet din realitate. Nu
știu sigur dacă visez sau trăiesc aievea...

ZEISS: Atunci, nu-mi rămîne decât să
aștept răspunsul dumitale pînă în clipa
cînd mi-l vei da...

LUNA: Mîine... Mîine de dimineață. În
orice caz, îți mulțumesc... Îți mulțu-
nesc din suflet și orice s-ar întîmpla,
de-acîi încolo, să știi că te-am luat în
inima mea...

(Alagrec apare cu Rembrand. Acesta e
bosumflat, rău dispus. Alagrec, în urma
lui, cîntă valsul leit-motiv la muzicuță.)

REMBRAND (care o găsește pe Luna,
mîină în mîină cu Zeiss): Vă deranjez?

ZEISS: Da! Cu întrebarea. (Către Ala-
grec, rămas în urmă.) Iară cînti fals,
cinefilule! Ți-am mai spus de o mie
de ori că nu e așa...

(Scoate muzicuța și începe să cînte, de-
părtîndu-se și dispărînd cu Alagrec în
culise.)

REMBRAND (se așază și aprinde pipa):
Am impresia că a vrut să ne lase
singuri, într-adins.

LUNA (se așază și aprinde o țigară. E
îngîndurată): Eu sint sigură...

REMBRAND (după o pauză): E o lună!!

LUNA (fumînd): Văd... (Altă pauză.) Ce
om ciudat!

REMBRAND: Cine?

LUNA: Prietenul dumitale!

REMBRAND (moale): Da! E un ori-
ginal...

LUNA: Asta e tot ceea ce crezi
despre el?

REMBRAND: Uneori, are și geniu. (L-a
luat gura pe dinainte și i se pare c-a
spus prea mult.) Un fel de „geniu“.
„Pustiu“, firește...

LUNA: Nu știu dacă are un fel de
geniu, dar inimă sint convinsă că are...

REMBRAND: Cine n-are?

LUNA: Ca a lui, n-are oricine...

REMBRAND: E! Ce „ați“ aranjat?

LUNA: În ce privință?

REMBRAND: În privința plecării
dumitale...

LUNA: N-am discutat despre asta...

REMBRAND: Aha! Ați schimbat subiec-
tul...

(În timpul scenei acesteia se aude de
pe faleză valsul „leit-motiv“ cîntat la
muzicuțe pe două „voci“ — de Zeiss
și Alagrec — cu „poințe“ muzicale pe
parcurs, din care se înțelege că Zeiss
îl corectează pe Alagrec, care greșește
mereu.)

LUNA: Da!... Am vorbit de Franga...

Despre fostul meu logodnic...

REMBRAND: Și, probabil că Zeiss l-a
acuzat... Că l-a scos, pînă la urmă,
autor moral al depresiunii dumitale...

LUNA (urmărindu-l din ochi): Și n-a
avut dreptate?

(Îl privește fix, aproape alarmată. De
răspunsul lui, atîrnă tot ceea ce o leagă,
mai bine zis, o atrage spre Rembrand. Și,
poate, răspunsul pe care trebuie să i-l
dea „mîine“ lui Zeiss.)

REMBRAND (*departare de „amorsa” pe care i-o întinde Luna și mereu onest și pe linia lui de judecată burgheză*): Cum o să aibă dreptate? N-are nici o dreptate, cum n-ai avut nici dumneata. Franga a avut dreptate!...

LUNA (*parcă i-a pus cineva doliu la poarta ochilor. Întrebă numai fiindcă întrebarea e firească. Răspunsul n-o mai interesează*): De ce?

REMBRAND: Fiindcă eu văd lucrurile ca și el. (*Luna îl ascultă atentă.*) Scena proiectează o femeie, în toți ochii. O valorifică chiar. Și, mai ales când e frumoasă ca dumneata, atrage și deschide apetituri. Admiratorii — amatorii de vanități — deschid ochii și, mai ales, pungile...

LUNA: Inutil să mai continui... Toate astea mi le-a spus Franga. (*Îl privește, limpezită asupra lui.*) Vai, cum semănați... (*Alt timp.*) El însă nu era un artist ca dumneata...

REMBRAND: Eu ți-am vorbit ca un om... Ca un om care nu-ți vrea decît binele și care n-a rămas indiferent la farmecul dumitale...

LUNA (*trece peste compliment*): Va să zică, dumneata nu te-ai putea căsători niciodată cu o actriță...

REMBRAND: Nu știu! Nu mi-am pus niciodată întrebarea... Sînt sigur însă că dacă aș face-o n-aș fi fericit și, pînă la urmă, aș regreta ceea ce am făcut...

LUNA: Atunci, trebuie să-l compătimești din toată inima pe prietenul dumitale...

REMBRAND: Care prieten?

LUNA: Pe Zeiss!... (*Pe nedumerirea lui Rembrand.*) Vrea să se însoare cu o actriță. Cu o viitoare actriță, adică.

REMBRAND (*același joc*): Poftim?

LUNA: Mi-a cerut mîna adineauri...

REMBRAND: Zeiss? (*E uluit.*)

LUNA: Și, ceea ce e mai grav pentru el, am acceptat!...

REMBRAND (*la asta nu se aștepta*): Felicitările mele...

LUNA: Îmi sînt cu atît mai prețioase cu cît sînt primele pe care le primesc...

REMBRAND: Trebuie să recunosc că a fost foarte abil...

LUNA: De ce?

REMBRAND: E așa de clar! Ne-nsu-răm... moștenim... facem teatru!...

LUNA: Și, dincolo de toate, mai e ceva pe care ai uitat să-l spui (*privindu-l în ochi*). Ne iubim...

REMBRAND: A la bonheur!... Sper că o să fii cavalier de onoare la nuntă...

LUNA: Ești cel dintîi la care m-am gândit.

REMBRAND (*cu un compliment ironic și adînc*): Prea onorată domnișoară...

Și cu aceste zise, îmi dați voie să vă urez „noapte bună”. (*Un gest spre fa-leza de unde se aude cîntecul celor două muzicuțe.*) Vă așteaptă cîntecul sirenelor... (*Dispare în cort.*)

ZEISS (*apare, în duet cu Alagrec*): Dar unde e „flamandul”?

LUNA: A intrat în cort...

ZEISS: Singur? Iară fură tutun de pipă din rația de mîine. Fugi după el!... (*Alagrec intră urgent în cort.*)

LUNA (*după o ezitare rapidă*): Știi că m-am gândit la ceea ce mi-ai spus adineauri... Nu mai e nevoie să aștepti pînă mîine ca să-ți dau răspunsul...

ZEISS: Te-ai consultat cu Rembrand?

LUNA: Nu, numai cu mine însămi.

ZEISS: Și?

LUNA: Primesc!... Primesc cu recunoștință. (*Îi întinde mîna. Zeiss ezită dacă să i-o sărute ori nu. Pînă la urmă, i-o scutură bărbătește.*) Au!... (*Își scutură mîna, apoi i-o întinde iarăși.*) Poți să mi-o săruti. (*Ceea ce Zeiss face, în timp ce Rembrand iese din cort, urmat de Alagrec.*)

REMBRAND: Oh! Porumbeii, porumbeii... Cred că e cazul să bem un pahar de vin, în cinstea fericitului eveniment.

ZEISS: Alagrec! Lichid în pahare!

ALAGREC (*trecînd spre pahare*): Ce eveniment?

ZEISS: Lasă că afli tu, după ce treci oceanul... (*Alagrec pune vin în pahare. În timpul acesta urmează replicile de mai jos. Rembrand se duce în fața portretului Lunei, pe care îl contemplă o clipă. Apoi, ia o pensulă și vrea să-l șteargă.*)

LUNA: Ce faci?

REMBRAND: Vreau să-l șterg!... Să-mi anulez opera nereușită. Tot ai spus că nu semeni la gură.

LUNA: Nu-l strica. E păcat!

REMBRAND: E! Ce-o fi să fie! Un portret mai puțin în viața mea.

(*Luna nu mai insistă.*)

ZEISS (*îl oprește la timp*): Stai! Stai, domnule, nițel... (*Privește portretul.*) Acum e gura ei... cînd l-ai modificat?

REMBRAND: Eu? Nici nu l-am atins...

LUNA: Ba da... E modificat la gură...

ZEISS: Precis. Acuma, gura ei are căldura vieții... E o gură vie și parcă sărutată recent... O sărutare care i-a pus zîmbetul și lumina și culoarea. acolo unde trebuie și de unde lipseau.

REMBRAND: Într-adevăr! Ce-o fi asta?

(*Alagrec discret, jenat, fără să-și dea seama, începe să se șteargă încet, cu mîneca hainei, la gură.*)

HUSSEIN (intră): A la boner. Digranda, la voi nu culcat estem, bre?...
TOTI: Eeee! Hussein.....?
HUSSEIN: Hussein nu putem dormim. bre. Daca Hussein culcat la pat, amesim la dumnealui. Daca la picioare

sculam, somn estem la dumnealui!...
Și atunci venit drujda bem... (Lui Alagrec.) Drujda, bre, pentru noroc la domnișor formos...

— CORTINA —

A C T U L A L D O I L E A

T A B L O U L 4

Acțiunea se petrece după un an, în București, la începutul lui septembrie, în vila unde locuiește „menajul” Luna și Zeiss. Decorul reprezintă camera lui Zeiss, la etaj. E o încăpere mare, îngrijită și mansardată. O masă de lucru, rafturi cu cărți multe... Tablouri de „Rembrandt” și de alții (nu lipsește portretul Lunei, făcut la Mangalia). Un divan mic, pentru odihna de după-masă. O ușă în dreapta care comunică cu interiorul vilei, o alta — în stînga, care dă în odaia de culcare a lui Zeiss. În fund, ferestrele mansardate alcătuiesc încăperii, deasupra orașului, ale cărui reclame luminoase, situate la înălțimea respectivă, se văd în noapte. Căci, este după miezul nopții. La ridicarea cortinei, Zeiss, îmbrăcat cu haină groasă și scurtă de casă, scrie la masa de lucru... Scrumierele sînt înfășate de mucuri de țigări și, în încăpere, plutesc nori de fum. O țigară aprinsă — în curs de consumare — se află pe o scrumieră, lîngă el. În gură ține un termometru... După cîteva clipe de la ridicarea cortinei, Zeiss se oprește din scris, se uită la ceasul de la mîna, apoi scoate termometrul din gură și îl consultă.

ZEISS: Iar 37 și 8. (Către termometru, punîndu-l alături de călmară.) Mai schimbă, draguță, subiectul. De trei luni numai atîta știi să arăți la ora asta!... 37 și 8... Ești complet lipsit de fantezie. (Se aude o bătaie în ușă. Imediat și rapid, Zeiss ascunde manuscrisul sub o coșertă oarecare, și luînd o carte de alături — dinainte pregătită pentru asemenea surprize — se prefacă că citește, cufundat în text.) Intră!

ALAGREC (intră. Poartă bască și e îmbrăcat într-un trenchcoat. E plouat, atît la propriu cît și la figurat): Buna seara, maestre!

ZEISS: Ai sosit, domnule decan? (Alagrec se așază). S-a și terminat spectacolul?

ALAGREC: De un ceas și jumătate...

ZEISS (privindu-și ceasul): Adevărat. E unu trecute... Și, mă rog, unde, „ați bintuit” astă-seară, după spectacol? (Suriș.)

ALAGREC (cu parapon): Astă-seară „au” schimbat localul. S-au dus la Athenée Palace. (Zeiss nu întreabă cu cine s-a dus Luna.) Nu te interesează cu cine s-a dus?

ZEISS: Nu! Asta o interesează numai pe ea cu cine se duce.

ALAGREC: Da! Că Luna are sateliții săi personali.

ZEISS (ridicînd amuzat ochii din carte și privindu-l): Așa e între aștri, dragul meu!

ALAGREC: Și, astă-seară a apărut o planetă nouă... Unul care zice că e pe-

trolist... (Cu parapon.) Dar, primejdia e tot unde „știm noi”. (Își aprinde o țigară.) Pot să-mi scot trenchul?

ZEISS (fumînd): Plouă? (Tușește.)

ALAGREC: Ai luat picăturile, maestre?

ZEISS: Da!

ALAGREC: Plouă!

ZEISS: A venit toamna!... Încep să se fa-neze ultimii trandafiri în grădini și să moară primii ofticosi...

ALAGREC: Nu mă interesează. Trandafiri nu consum și oftică, lipsește...

ZEISS: Azi ai fost la „Academie”? La cursuri?

ALAGREC: Da!

ZEISS: Și ce-ai lucrat?

ALAGREC: O natură moartă! Ne-a adus o țigancă beată moartă.

ZEISS (așa în treacăt): Și pe la teatru, ce mai era?

ALAGREC: Succes. Succes mare... Din ce în ce mai mare... (Un fum și un timp.) Și-a văzut visul cu ochii!... (Cu necaz, neabil camuflat.) E vedetă!

ZEISS: Toți sînteți „vedete”, de ce te plîngi? Într-un an de zile, de cînd m-am însurat cu Luna, toți trei ați făcut carieră... Luna a debutat în teatru cu mare succes, Rembrandt, după expoziția de astă-iarnă, se vinde ca pîinea caldă, iar tu, ce să mai vorbim? Ai uimit Belle-Artele, maestre, cu „promisiunile” pe care le „făgăduiești”.

ALAGREC: Lasă, nu mă mai lua dumneata în „aqua forte”, că „nu ține”.

ZEISS (pe ton de glumă, ca și pînă acum): Singurul dintre voi care a ratat

în parcurs — sînt eu. Din cauza noii mele situații sociale a trebuit să abandonez ultima mea profesiune și cea mai agreabilă. O mare acțiță — în devenire — ca Luna nu poate fi soția unui fotograf ambulant.

ALAGREC: Dacă nu-i convenea, trebuia să nu se mărite cu dumneata.

ZEISS: Mi-a convenit mie... Și — pe urmă — ea nu m-a împiedicat niciodată să-mi exercit profesia mai departe. M-am împiedicat eu...

ALAGREC (*punctul lui de vedere*): Mă rog... Dumneata însă nu trebuia să te însori.

ZEISS: De ce, iubite maestre?

ALAGREC: Așa!

ZEISS: „Așa” e un răspuns ori foarte complicat și mă depășește, ori unul prea incomplet și mă pune pe gînduri... Precizați, vă rog.

ALAGREC (*convins*): Greierii nu trebuie să se însoare niciodată...

ZEISS: Daa? Și de cînd insecta respectivă e musai să fie celibatară? Și „de ce”?

ALAGREC: Fiindcă greierii trebuie să cînte, nu să iubească...

ZEISS: Și nu vedeți posibilitatea unei legături între cîntec și dragoste, venerate maestre?

ALAGREC: La greieri, nu!

ZEISS: Și ce vă face să mă comparați — atît de convins — cu această talentată și simbolică gînganie?

ALAGREC (*privindu-l cu dragoste și cu curajul pe care acesta i-l însuflă dincolo de toate celelalte considerații*): Cîntecul inutil!...

ZEISS (*pe buzele căruia surîsul de pînă acum se stinge, pălește cît durează replica*): Da!... Asta ar putea fi eventual o explicație!... (*Schimbă tonul.*) Rembrand ce mai face?

ALAGREC: Nu mă interesează.

ZEISS: Dar ce ai tu cu el?

ALAGREC (*copilăros, stînd pe sac ca să nu-i scape mîta*): De ce se bagă?

ZEISS (*serafic*): Unde?

ALAGREC: Pe fir!...

ZEISS: Probabil ca să încurce îtele. (*Un timp.*)

ALAGREC: Vine'ncoace cu toată gașca după ea. Astă-seară, măcar, putea „să se simtă” și să vină singură.

ZEISS: De ce?

ALAGREC: Nu știi?

ZEISS: Nu...

ALAGREC: În cîte sîntem astăzi?

ZEISS (*privind spre calendar*): În 19 septembrie, precum pretinde dînsul. (*Gest spre calendar.*)

ALAGREC: Și anul trecut, la 19 septembrie ce s-a întîmplat?

ZEISS (*care știe precis despre ce este vorba*): La 19 septembrie? (*Se prefăce că se gîndește.*)

ALAGREC (*fericit că știe numai el, începe să cînte*):

„De ziua nuntii tale-ți scriu
Acum... cîteva rînduri.”

ZEISS: Adevărat! Astăzi se împlinește un an de la căsătoria mea...

ALAGREC: Drept care te rog să-mi dai voie să-ți ofer o mică atenție din partea mea... (*Îi dă o pînguliță de țiplă.*)

ZEISS: Îți mulțumesc, Alagrec! (*Dă replica cu oarecare și destul de sinceră emoție.*) Ești singurul care ți-ai amintit această dată. (*Desface pîngulița și scoate o cravată.*)

ALAGREC (*fălos*): „Setapura”. Mătase veritabilă. Chiar de la dumneata o am cadou. Mi-ai dat-o de Anul Nou. (*Își dă seama de gafă și rămîne confuz, incapabil de replică.*)

ZEISS (*cu reală emoție, față de adorabila lui încurcătură*): Vîno să te sărut... (*Îl sărută. După care își desface cravata de la gît și și-o pune pe cea dată de Alagrec.*) Fă-mi-o tu! (*Alagrec începe să-i „facă” cravata. În timpul acestei operații — mai precis către sfîrșitul ei — începe să tușească.*)

ALAGREC (*cu o umbră de panică în ochi și în glas*): Iară tușești, maestre!...

ZEISS: Fiindcă mi-ai umblat tu la gît...

ALAGREC (*observînd maldărele de mucuri*): Și în loc să te lași de fumat — cum a spus doctorul — vîd că... (*Gest spre țigările fumate.*)

ZEISS: Sînt și mcurile rămase de ieri.

ALAGREC: Doctorul a spus să nu mai fumezi deloc.

ZEISS: Și cînd îmi spunea asta, era cu țigara în gură...

ALAGREC: Astăzi ce febră ai avut, maestre?

ZEISS: Nicio linie...

ALAGREC (*ia termometrul și-l consultă*): Nici o linie peste 37 și 8! Mereu la fel.

ZEISS: Nu e termometrul bun.

ALAGREC: Maestre! Ar trebui să schimb aerul, cum a spus doctorul...

ZEISS: O să-l schimb, cît de curînd, dragul meu...

ALAGREC: Și unde vrei să te duci, la „aer”?

ZEISS: Nu știu! În spațiu, probabil...

ALAGREC (*amărit, onest, sincer*): Dă-mă dracului, să mă ia!... Spune mai bine că vrei să te sinucizi și gata...

ZEISS (*tușînd*): Un moment... Să termin de tușit și-ți răspund, pe urmă. (*Tușește groaznic. Alagrec îl bate în*

timpul accesului de tuse — copilărește, pe spate. Zeiss a terminat chinta de tuse. De jos, de la parter, se aud zgomote, voci și pași.)

ALAGREC (ciulește urechea): Au sosit!... (Cu poantă.) „Ie” ei!...

ZEISS (același joc ca și Alagrec): Da... „Ie”... ei!... (Ascultă amândoi atenți. Zgomotele cresc. Imediat, începe să cînte un patefon o melodie de dans.) Urmează dans!...

ALAGREC: Și „beție generală”! Eu, m-am „ușchit”... Mă duc jos la postul de comandă... (Iese repede.)

(După ieșirea lui Alagrec, Zeiss își schimbă complet „fizionomia”. Își aprinde o nouă țigară și se așază la masa de lucru, cu urechea așintită la toate zgomotele care vin de jos. Muzica de jos se aude foarte clar. Pocnesc, eventual, câteva dopuri ale sticlelor de șampanie. Se aud risete de femei și de bărbați.)

LUNA (intră): Bună seara, mon seigneur et maître! Mi-a spus Alagrec că încă nu dormi și atunci mi-am permis să-ți fortex ușa „turnului de fildeș”! (E frumoasă, elegantă, sclipitoare și inconștientă, departe de drama pe care o animă în jurul ei. Nu trebuie situată totuși, nici prin ton, nici prin gesturi, în antipatia spectatorilor. Ea știe numai ce știe, și noi știm tot ce știm.)

ZEISS: Sint măgulit, doamna și stăpîna mea! (Schitează o reverență.)

LUNA: Nu mai fi tu chiar atît de măgulit, că imediat o să mă blestemi! Deci, îmbracă-te urgent să cobori cu mine... Avem musafiri.

ZEISS: Și îți mai trebuie încă unul, în plus?

LUNA: Neapărat! O femeie măritată trebuie să aibă totdeauna girul soțului, mai ales cînd o ia razna. Ca să nu creadă ceilalți că soțul are ceva împotriva și ca să nu apară ridicol în ochii lor... El, în primul rînd.

ZEISS: Foarte bine judecat!

LUNA: Nu e așa? Ei n-au de unde să știe și nici nu vreau să știe că soțul meu — admirabilul meu soț — nu e decît cel mai drag și mai generos și mai sacrificat prieten! E voie? (Un gest să-l sărute. Îl sărută pe frunte.)

ZEISS: Cum trebuie să mă îmbrac?

LUNA: Ceilalți sînt în smoking... (O pauză mică.) Să nu te superi că îți dau de lucru. Astă-seară însă e o zi mare pentru mine... Sper și pentru tine, deopotrivă. De aceea am ținut s-o sărbătoresc cu tine și cu prietenii mei, aici, acasă, la „noi”...

ZEISS: Va să zică ești în cunoștință de cauză? (Crede că Luna face aluzie la

aniversarea lor. Are o strălucire caldă și mulțumită în ochi.)

LUNA: Da! Astă-seară, înainte de începerea spectacolului, a venit directorul teatrului la ruine, în cabină, și m-a felicitat...

ZEISS: Dar el de unde știa?

LUNA: Cum de unde știa? Pînă în acest moment nu știm decît noi trei: El, eu și autorul.

ZEISS (a înțeles că a fost vorba de o confuzie): Autorul? Cine adică?

LUNA: Un autor a scris o piesă de teatru, special pentru mine. Directorul a citit-o și este mai mult decît încîntat... E sigur că va avea un succes enorm, care să mă consacre definitiv... Am manuscrisul piesei la mine și de-abia aștept să-l citesc. (Încîntată.) Sint atît de curioasă să citesc piesa. În orice caz, titlul îmi place, „Geamandura”...

REMBRAND (intră. E foarte enervat și contrariat): Ce faci, dragă, ți-ai lăsat musafirii singuri?... Noroc, Zeiss!

ZEISS: Eu în două minute sint gata... (Trece dincolo.)

LUNA: Stai tu cu el, pînă se îmbracă... Mi-e frică să-l las singur... E în stare să adoarmă în dulap cu smokingul în brațe... Pa! (Dispare.)

REMBRAND (își aprinde o țigară. Face cîțiva pași prin încăpere, foarte enervat. Apoi se decide și deschide ușa de la dormitorul lui Zeiss): Eu sint...

ZEISS (dinăuntru): Imediat, sint gata! Du-te jos și tu că vin. Jur! Din moment ce mi-am pus pantalonii, restul nu mai interesează... A, pardon! Uităm gulerul! Îmi faci tu cravata?

REMBRAND: Da!... (Se așază. Ușa rămîne deschisă între ei și toată scena se va petrece, fie pe replicile schimbîndu-se prin ușă, fie dîndu-le Zeiss, de cîte ori intră și iese din scenă.) Îmi pare bine că sintem o clipă singuri... Am să-ți spun unele lucruri, care ți privesc personal... Foarte grave!... (A tras un fum amplu.)

ZEISS (din cameră): Acuma să mă vezi, la pantofii de lac!! (O pauză, după care Zeiss intră.) Ce zici c-ai să-mi spui? (E cu pantalonii de smoking, cu pantofi de lac și cu haina de casă, pe care i-o știm.)

REMBRAND: În legătură cu nevas-tă-ta...

ZEISS (glumind fără ca Rembrand să-și dea seama cît e de serios): N-am nici o legătură cu nevastă-mea.

REMBRAND: Te previn că eu am de gînd să-ți vorbesc „serios”.

ZEISS: Atunci, dă-mi voie să-mi pun cămașa scrobită. (Trece în dormitor.

vine cu cămașa scrobită pusă și cu gulerul prins de butonul din spate. În mână ține cravata de smoking...) Mi-o faci?...

REMBRAND: Vino încoace, la lumină... (Zeiss ducându-se „la lumină”, unde-l trage Rembrand.) Am impresia că nu te interesează ce vreau să-ți spun. (Începe să-i facă cravata.)

ZEISS: Din contra. Abia aștept să încep... (I-a terminat de făcut cravata.) Un moment, numai să-mi pun și ultima parte a armurii... (Între o clipă în dormitor și revine îmbrăcându-și vestonul de la smoking.) Sînt gata! (Nu se știe dacă e „gata” să asculte sau „gata”, că s-a îmbrăcat.)

REMBRAND: Ia loc! (Zeiss se așază.) Uite, dragul meu, ce vreau să-ți spun. (Se plimbă, căutîndu-și cuvintele.) De la începutul căsniciei tale...

ZEISS (i-o taie): Nevastă-mea nu mă înșală!... Pot să jur pe orice, chiar cu riscul de a părea ridicol.

REMBRAND: Nici nu am avut de gînd să spun una ca asta... Sînt însă lucruri care, chiar dacă nu se petrec într-un anume moment — se pot totuși întîmpla în altele, dacă nu „se” intervine la timp.

ZEISS: Te asigur că, pe mine, nevestă-mea nu mă va înșela niciodată. Este o imposibilitate de fapt. Și ca să te scutesc de sarcina delicată pe care presimt că ți-ai luat-o, află că am o încredere oarbă în ea. Totală!

REMBRAND: Foarte frumos din partea ta...

ZEISS: Luna nu iubește decît teatrul și pe omul pe care și l-a ales.

REMBRAND: A! Dacă te mulțumești cu teoria asta, comodă și generală, mă rog! Nu uita că Luna e tinărară, frumoasă și singură în vârtejul pe care noua ei carieră și gloria îl desfășoară în această mare răspîntie a vîrstei și vieții ei. Tu nu o însoțești niciodată, nicăieri! În viața ei, în casa ei, poate chiar în gîndurile ei, tu ești mai mult o presupunere, decît o realitate...

ZEISS: Asta presupui tu!

REMBRAND: Lipsa ta de lîngă nevestă-ta în circulația cotidiană a vieții, abținerea ta ciudată de la orice atitudine sau intervenție dau loc la unele posibilități de interpretare, care nu sînt nici în avantajul tău, nici în interesul ei...

ZEISS: De ce nu i-ai spus toate astea ei?

REMBRAND: Fiindcă nu e nevestă-mea!

ZEISS: Toamai! Sînt unele lucruri pe care un „prietен” le poate spune unei femei mai ușor decît soțului. Și-apoi (se ridică) iubite plastic și prieten, nu scăpa din vedere că tinerețea fetei acesteia se cere trăită din plin, pînă la ivirea inevitabilă a marelui moment al dragostei.

REMBRAND: Bine, dar acest „mare” moment, îmi place să cred că s-a ivit în viața ei!

ZEISS: Cînd?

REMBRAND: În clipa cînd s-a îndrăgostit de tine!

ZEISS: Faci o confuzie, dragul meu! Eu am fost și sînt încă „primul” moment din viața ei. Nu „marele”... Acesta va urma, desigur, la timpul lui. (L-a luat gura pe dinainte.)

REMBRAND (privindu-l nedumerit): Tu ai băut ceva, astă-seară?

ZEISS: Da! Infuzie de poligala! La ceas, cîte o linguriță... (Tușește.)

ALAGREC (intră): M-a trimis domnișoara, să vă spun că vă roagă să veniți imediat jos...

ZEISS: Cum mă găsiți, maestre, „ca smoking”? N-aveți impresia că am descins direct dintre manechinele unei vitrine de confecții?

ALAGREC (lui Rembrand): Știi că i-am pus sare în șampanie, lui Franga... Și a băut-o, toată, ca un timpit!

ZEISS: Fii atent, exploratorul! De la sare pînă la stricnină nu e decît un pas...

(Rembrand se așază pe un fotoliu.)

ALAGREC: Eă! Parcă cianura de potasiu e de vise rele?

ZEISS: Tu nu cobori?

REMBRAND: Vin imediat... Mă doare puțin capul...

ZEISS: Să-ți trimit un piramidon de jos... Trebuie să aibă Luna! Că ea e cu „calmantele”... (Iese.)

REMBRAND (lui Alagrec, care vrea să iasă după Zeiss): Alagrec!... Un moment, te rog. Zici că idiotul ăla a băut șampania cu sare?

ALAGREC: Trei pahare! Parcă el mai știe ce bea! E „ars” complet! (Cu intenția de a-i face rîcă lui Rembrand.) L-a otrăvit toată seara, petrolistul!... A vorbit numai de bani și de cît îi produc sondele... L-a zăpăcit, în cisterne...

REMBRAND: În lipsa mea, „s-a” mai dansat?

ALAGREC: Da! A dansat domnișoara numai cu găzarul, că pe Franga l-a refuzat fiindcă nu se mai ține pe picioare.

LUNA (*intră cu o tăviță cu apă și o cașetă*): Ți-am adus un piramidon.

REMBRAND: Prea dragută, mersi.

LUNA (*lui Alagrec*): Du-te și spune-i Mariei să nu mai destupe nici o sticlă de șampanie. Și, whisky n-avem. (*Alagrec iese.*) Adevărat că te doare capul?

REMBRAND: M-a durut toată seara...

LUNA: Am observat că tot timpul ai fost indispus!

REMBRAND (*ia cașeta și bea puțină apă*): Și n-am avut de ce?

LUNA: O migrenă, desigur...

REMBRAND: Pentru care, îți rămân profund recunoscător...

LUNA: Mie? Nu văd legătura!...

REMBRAND: Scoțindu-mi capul din circulație m-ai împiedicat să mai judec cu el...

LUNA: Ții atât de mult „să judeci” ce se întâmplă acolo?

REMBRAND: N-am nici o calitate să judec pe nimeni și nimic.

LUNA: Și, dacă ai avea vreuna, pe cine ai judeca cel dintîi?

REMBRAND: Mai e nevoie să-ți precizez?

LUNA (*glumind, pe ton de imprincipiată*): Și ce-am făcut, domnule judecător?

REMBRAND: E foarte comod să iei în glumă lucrurile serioase, atunci cînd îți convine...

LUNA (*privindu-l cu toată dragostea pe care o are pentru el și pe care o comprimă, pe cît poate*): Acuma m-am convins că te doare capul de adevărat.

REMBRAND (*brusc, pe un ton destul de dur*): De ce ții cu orice preț să te faci de ris? Și pe tine și pe omul al cărui nume îl porți?

LUNA: Tu vorbești acuma în numele tău sau al lui bărbatu-meu?

REMBRAND: N-am nici un drept să vorbesc în numele meu...

LUNA: Și cu atît mai puțin să vorbești în numele lui.

REMBRAND: M-a autorizat.

LUNA (*surprinsă*): Zeiss?

REMBRAND: Da...

LUNA: Cînd?

REMBRAND: Adineauri...

LUNA: Mi se pare foarte curios... Îl știam un om curajos, obișnuit să se exprime totdeauna cu mijloace proprii. Și ce te-a autorizat să-mi spui?

REMBRAND: Delicat și sensibil cum este, n-a precizat nimic... Dar este limpede că omul acesta suferă din cauza atitudinii tale! Și în casa voastră și în afară de ea. E prea mîndru însă ca să ți-o spună.

LUNA: Dar ce-am făcut? (*Inocentă.*)

REMBRAND (*întrebînd, cu un gest exasperat, tîrîile cerești, rezumate momen-*

tan la plafon): Ce-a făcut? Mă mai și întreabă ce-a făcut? (*Se întoarce către ea.*) Ce caută Franga în casa voastră?

LUNA: Din moment ce se afla în compania noastră, cînd v-am invitat pe toți aici, n-aveam nici un motiv și nici nu puteam să nu-l invit și pe el...

REMBRAND: Cum poți să mai inviți pe festul tău logodnic, pe omul care, la prima ocazie pe care a avut-o la îndemînă ca să-ți dovedească dragostea lui, te-a aruncat peste bord și la propriu și la figurat? Va să zică, acuma, cînd domnișoara Roiu este „vedetă” la ordinea zilei nu-i mai „repugnă” actrițele? Și coșul de flori, de la bivolița ăla cu burta plină de petrol rafinat, pentru ce l-ai primit? Și de ce l-ai adus aici?

LUNA: Sper că soțul meu nu te-a autorizat să-mi spui nici un fel de necuviință...

REMBRAND: Necuviințele îmi aparțin și îmi iau întreaga lor răspundere.

LUNA (*blind*): Inutil... N-am să-ți reproșez nimic! Vreau să te rog numai, să... ieși afară...

REMBRAND: Și nu numai din această încăpere!... Și din această casă, chiar! Nu vreau să mă fac, nici complicele, nici paravanul nimănui!... (*Iese, trîntind ușa.*)

LUNA (*e enervată și nemulțumită. După o clipă de ezitare se decide, deschide ușa și strigă*): Dan!... Dan!... Dan, nu fi copil!...

ZEISS (*apare în ușă*): Dar ce e cu el? Era să mă dea peste cap, pe scară.

LUNA (*caută să se stăpînească. Aprinde o țigară*): Ne-am certat!

ZEISS (*declamînd în glumă*):

Supărările iubirii
Sînt ca ploile cu soare
Repezi, și cu cît mai repezi
Cu atît mai trecătoare...

LUNA: Nu începe și tu, te rog!...

ZEISS: Iartă-mă! Nu știam că e ceva grav...

LUNA: Nu, nu e grav! E numai... idiot.

ZEISS: Apropo de idioti, musafirii tăi vor să plece...

LUNA: Mă duc să-i dau afară! Cred că e cea mai bună soluție... Mai ales că nu mai am chef de nimeni și de nimic. De-abia aștept să mă apuc să-mi citesc piesa. (*Iese.*)

(*Zeiss tușește. Apoi trece la masa de lucru, cu figura complet schimbată. Acuma este el, cel adevărat. Bolnav, trist, nesfîrșit de trist, în fața hotărîrii pe care știe că a luat-o. Caută și pune în evi-*

dență o scrisoare dinainte pregătită. *Aprinde o țigară și fumează. Dintr-un dulăpior de perete scoate o sticlă cu coniac, își toarnă într-un pahărel și bea. De jos, salutând intrarea Lunei, se aud ovații, urlete mai bine zis, și imediat reîncepe impetuoasă muzica de dans. Zeiss ascultă o clipă imobil.*)

ALAGREC (intră): Misiunea mea s-a terminat, pentru astă-seară. Le-am pus sare în pahar, la toți. *(Se duce să-și ia trenchcoatul.)*

ZEISS (reluându-și tonul și figura „pentru lume”): Văd că simteți foarte bine dispus, domnule decan!

ALAGREC: De, iubite maestre! Sîntem!... Fiindcă petrecerea (*gest spre „jos”*) luînd sfîrșit, ne putem duce și noi astă-seară mai devreme acasă...

ZEISS (*ascultînd muzica de jos, care crește*): Văd că petrecerea nu numai că nu s-a sfîrșit, dar de abia își ia avînt..

ALAGREC (*tare pe piață*): E ultimul dans, de adio! Domnișoara le-a spus că are o piesă de citit în noaptea asta și i-a pus pe liber... Dar, mi-a plăcut cum le-a zis-o, de la obraz!... (*A terminat să se îmbrace.*) Atunci, maestre, noapte bună și pe mîine! (*Muzica încețază jos.*)

ZEISS: Înainte de plecare nu te distrezi cu un coniac, coane Columb?

ALAGREC: Exclus!

ZEISS: Fă-mi plăcerea. (*A luat sticla și alt pahar din dulăpior. Un pahar care nu seamănă deloc cu cel din care a băut el.*)

ALAGREC: Dă-mi în paharul duminale, maestre, nu mai murdări altul...

ZEISS: Nu, draguță, că mi-e frică să nu-mi afli secretele... (*Ride și, din ris, după ce oferă coniacul lui Alagrec, dă în tuse.*)

ALAGREC (*cu coniacul în mînă*): Mie nu-mi place deloc tusea asta, maestre.

ZEISS: Nici mie... (*Își toarnă și lui.*) Și, pentru că e cam uscată, o s-o ud puțin... Noroc! (*Îl privește lung, cu multă afecțiune.*)

ALAGREC: Noroc... (*Observă privirea pironită pe el.*) De ce te uiți așa la mine?

ZEISS: Tu cînd te uiți la cineva, cu ce scop o faci?

ALAGREC: Ca să-l văd bine.

ZEISS: Și eu tot așa... (*Beau amîndoi.*) Mai vrei unul?

ALAGREC: Nu, că pe urmă... Noapte bună, maestre...

ZEISS: Noapte bună, dragă Alagrec. Dia-gul meu prieten.

(*Alagrec iese. Zeiss rămîne cu privirea în gol, dusă după băiatul care co-*

boară scara. Are un moment de emoție pe care-l alungă cu un gest ușor.)

LUNA (intră. Zeiss s-a reșezat la masa de lucru și face ordine în hîrtii): Te deranjez?

ZEISS: Niciodată Luna n-a deranjat po-etii...

LUNA: Uff! Bine că am scăpat de ei!

ZEISS: Au plecat?

LUNA: Mai bine zis i-am dat afară. Nu știu de ce, niciodată oamenii ăștia și oamenii în general nu m-au dezgustat mai mult decît astă-seară... Și de ei și de mine.

ZEISS: Poate astă-seară ai fost tu mai sensibilă ca de obicei.

LUNA: Poate și asta!... (*Aprinde o țigară.*) Ce bine e aicea la tine! E o atmosferă așa, nu știu cum, reconfortantă! La tine în odaie, cu tine alături, mă simt totdeauna în siguranță, fără să fiu amenințată de ceva sau de cineva. E un fel de siguranță preventivă, ca să zic așa.

ZEISS: De ce n-ai venit mai des, atunci?

LUNA: Am crezut că fac mai bine să nu vin...

ZEISS: Pentru care din noi?

LUNA: Pentru amîndoi deopotrivă...

ZEISS (*în ochii căruia încolțește, timidă, o licărire de speranță*): Te-ai gîndit vreodată la asta?

LUNA: Foarte des! Și, întotdeauna, m-am simțit jenant de mică față de frumusețea gestului tău... Față de lealitatea, aproape jignitoare, cu care ai înțeles să respecti contractul dintre noi.

ZEISS (*senin*): Știi că, astă-seară, expiră...

LUNA: Ce?

ZEISS: Contractul de căsătorie. (*Glu-mind.*) Astă-seară se împlinește anul de cînd m-am însurat cu Luna. Nu cu cea de pe cer... Cu cea de pe pămînt.

LUNA: Adevărat?

ZEISS: Da! 19 septembrie!... (*Gest spre calendar.*)

LUNA: Ce repede a trecut!... Și cite s-au întîmplat de atunci! Și tot, absolut tot, îți datorez numai ție... Fericirea mea, succesul meu... Aveai dreptate cînd spuneai că după ce mi-ai dat viața ești obligat să mă ajuți s-o și trăiesc. Te-ai ținut de cuvînt, Cristian! Vorbă cu vorbă!

ZEISS: Mi se pare așa de curios cînd îmi spui pe nume! Am impresia că nu sînt eu...

LUNA: Tu nu poți să fii niciodată altul! Și, nici să semeni cu altul. Faci parte din categoria oamenilor care se nasc pe lume fără duplicat...

ZEISS: Dar, ce e cu tine astă-seară? Îmi faci niște complimente!!

LUNA: Sint mai repede, mărturisiri.
(Privindu-l drept.) Nici nu știi ce bine te cunosc, Cristian!

ZEISS: Când ai avut timp să mă „studiezi”?

LUNA: Între timp... Cu toate legile speciale ale căsniciei noastre, nu uita că am dus, totuși, o viață separată „în comun”.

ZEISS: Toată viața mea am avut noroc de paradoxuri...

LUNA: Și obiceiul ăsta al tău de a lua lucrurile în glumă pentru mine e un lucru foarte serios... Te-am urmărit, te-am căutat sub glume, ți-am cercetat, ca să zic așa, toate rafturile întime, dincolo de ce ai pus în vitrinele făcute să atragă sau să depărteze ochii celor care trec pe lângă ele.

ZEISS: Și?

LUNA: Eee... Și... multe! Multe la care m-am gândit și mă gândesc mereu...

ZEISS (atent, foarte atent, deși nu vrea să se observe acest lucru): Și cu ce scop ai făcut și mai faci încă toate aceste eforturi care mă onorează?

LUNA: Cu nici unul precis. Ca să constat, probabil, o dată mai mult și cu mai mare părere de rău, că florile cele mai frumoase nu înfloresc mai niciodată pentru cine le merită.

ZEISS (a înghetat. Totuși își menține tonul, cu multă dificultate): Și eu care mă așteptam să-mi faci o declarație de dragoste!

LUNA: E cea mai mare pe care aș fi putut să ți-o fac, Cristian!... Îmi pare atât de rău că nu te iubesc... Că nu pot fi — așa cum am vrut, cum am dorit, cum am încercat chiar în gândurile mele — soția ta adevărată...

ZEISS: Bine, dar problema asta nu trebuia pusă niciodată... între noi...

LUNA: Ba eu mi-am pus-o. Și mereu!... Tu, nu?... (Îl privește drept în ochi.)

ZEISS (fără nici o ezitare. Brus, cum și-ar înfige un ac în inimă sau cum ar slobozi un glonte în tâmplă): Nu!... Eu, nu!...

LUNA: Niciodată, Cristian? Fii sincer cu tine însuși, cum sint și eu cu mine!...

ZEISS: Niciodată, Liliana!... Eu am intrat în viața ta pe date atât de certe, încât nici o clipă nu mi-am îngăduit să visez dincolo de ele... Și-apoi, viața mea este în așa fel croită — nu știu, de mine sau de alții — că nu-și poate îngădui riscul unei fixări, nici în timp, nici într-un anume loc... Eu sint făcut să circul în existență, ca singele într-un organism viu... Și în clipa când m-aș opri... aș îngheta în propriile mele vine... Înțelegi?

LUNA: Îmi pare bine că n-ai suferit, Cristian! Sint fericită, crede-mă!... În judecata și, poate, în orgoliul meu de femeie îmi închipuisem contrariul... Acum mi s-a luat o piatră de pe inimă... O piatră grea...

ZEISS: Și eu care credeam că sint o piatră scumpă...

LUNA: Nu s-a găsit nici una care să te egaleze, crede-mă!

ZEISS: Fetița mea dragă...

LUNA: Atât aș fi vrut să fiu „femeia ta” dragă... Să mă îndrăgostesc de tine, ca o neună, să-ți aduc în viață și în suflet și în brațe — odată cu dragostea mea — tot ceea ce simt că viața nu ți-a dat niciodată...

ZEISS: Eu, mă mulțumesc, Liliana, numai cu ce mi-ai spus acum!... E cea mai caldă răsplată pe care puteai să mi-o dai, dacă te-am gândit vreodată că mi-ai putea fi datoare cu o răsplată. Și acum, chestiunea aceasta fiind lichidată, ia să stăm noi de vorbă un pic, avocătește. Contractul nostru fiind expirat, calitatea mea de soț încetează și...

LUNA (îl întrerupe): Dă-l încolo de contract... Nu vezi câtă importanță i-am acordat că nici n-am știut că expiră... Și nici nu m-am gândit nici o clipă la asta.

ZEISS: În schimb, m-am gândit eu... (Îa scrisoarea.) Uite, aici, ai o scrisoare din partea mea... (Luna vrea s-o citească.) Nu, că nu e pentru tine. E pentru avocatul la care te vei duce chiar mâine...

LUNA: Pentru ce?

ZEISS: Pentru ca să se ocupe de divorț... În această scrisoare se află motivele legale ale aceluia.

LUNA: Nici prin minte nu-mi trece să divorțez...

ZEISS: Dar poate că îmi trece mie...

LUNA: A, da! Ai dreptate! Mă rog! Dacă ții tu!... Uitasem că mai e vorba și de libertatea ta, pe care ți-o țin încătușată de atita timp... Iartă-mă!

ZEISS: Păi vezi? Dacă-mi vine gust să mă însor? Vrei să intru în pușcărie pentru bigamie?

LUNA: În orice caz, chiar dacă ne divorțăm, sper că n-ai de gând să pleci din casa „noastră”?...

ZEISS: Nici nu mă gândesc. Până în clipa când prezența mea nu va deveni inoportună...

LUNA: Pentru cine?

ZEISS: Pentru ochii lumii... În orice caz însă, oriunde mă voi găsi, totdeauna voi fi alături de voi. Ca și cu voi...

LUNA: Cu care „noi”?

ZEISS: Cu „voi”. Cu tine și cu cel care e sortit să-ți fie adevăratul tovarăș de viață. Cu cel pe care inima ta îl chea-

mă și mintea ta îl îndepărtează de atîta timp... Cu cel pe care-l iubești și care te iubește... Fiindcă și eu te cunosc pe tine, Liliana, tot atît de bine cum îl cunosc și pe el... Și știu că dacă pînă astăzi dragostea voastră nu s-a mărturisit, așa cum e drept, cum e firesc și cum trebuia să se întîmple, a fost numai din cauza mea și a prieteniei voastre pentru mine... Tu nu i-ai spus lui că îl iubești fiindcă, în formă, erai soția mea, și nici măcar în formă nu vroiai să mă jignești, iar Rembrand nu ți-a spus că te iubește, fiindcă în fapt mă crede soțul tău... Acum, obstacolul a dispărut... Și dacă nu te-am sfătuit să denunți contractul dintre noi mai de mult, am făcut-o numai din motive strategice... Voiam să știu cu cine îmi mărit nevasta și să mă conving dacă prietenul meu cel mai bun o merită.

LUNA: Și te-ai convins?

ZEISS: Da! M-am convins.

LUNA: Cît ești de bun, Cristian!... Mi-e și rușine, că nici nu știu măcar cum să-ți mulțumesc... Și nu știu de ce mă simt în clipa asta foarte tristă. Imens de tristă. Parcă a murit ceva în mine.

ZEISS (*ca să schimbe vorba*): Tu îți dai seama de mutra lui Rembrand cînd o afla adevărul?

LUNA (*de departe*): Care adevăr?

ZEISS: Cel pe care îl știm numai noi doi...

LUNA (*totuși, un pic amuzată*): Adevărat?... El nu știe nimic. Și nici n-o să creadă, să vezi!

ZEISS: E și de necrezut, să recunoaștem!... Noroc însă că avem noi mijloacele noastre de convingere... (*Ride.*)

LUNA (*ride și ea*): Cristian... (*E jenată. Zeiss tușește.*) Dacă vrei să mă divorțezi de tine, trebuie să-mi faci o promisiune solemnă...

ZEISS: Care?

LUNA: Să te lași de fumat...

ZEISS: În trei luni de zile îți jur că nu mai pun nici o țigară în gură!

LUNA: De ce „în trei luni”?...

ZEISS: Atîta durează cel mai bun sistem să te lași de tutun... Scazi, scazi țigările treptat, cîte una pe zi, pînă ajungi la ultima... Or, eu fumez 90 de țigări pe zi... Deci în trei luni, am ajuns la zero...

LUNA: Temperatura ți-ai luat-o?

ZEISS: Da! Normală!...

LUNA: N-ai avut nici o linie? (*Ia termometrul.*) Ia pune-ți termometrul puțin, să mă conving și eu...

ZEISS: Normală, adică 37 și 8 cît am de obicei seara...

LUNA: Miine chem iarăși doctorul, să știi!

ZEISS: O să spună același lucru, pe care îl știm... și pe care îl repetă mereu...

O stare postgripală...

LUNA: Să chemăm altul!...

ZEISS: De ce să schimbăm doctorii, cînd „postgripală” e aceeași?

LUNA: Așa! Ca să-mi faci mie plăcere și să dorm liniștită, noaptea. Phiuuu... Apropo de somn, am uitat de piesă... Mă duc s-o citesc. (*Sună telefonul de pe masă.*) La ora asta cine ar putea fi...?

ZEISS: Am și eu, telefoanele mele nocturne...

LUNA: Da, da... Să știi că așa e!... Niciodată n-am stat la tine pînă la ora asta!... Și, deci, dulcineele te pot chema în voie, fără risc...

ZEISS: Alo!... Oooo!... Bună seara, scumpa mea!... Da!... Sînt singur ca de obicei... Nevastă-mea?... Doarme dusă, singură și ea, ca de obicei... Ia spune, chérie, ce-ți dorește inimioara?... (*Luna ascultă atentă și nedumerită.*) Musafirii? Da, au plecat... I-a dat Luna afară, pe toți... Cum o să fiu beat, „mamy scump”?...

LUNA (*cu dezgust*): „Mamy scump”... Cu de astea vorbești la telefon? Phuuuu!

ZEISS: Alo!... Da... sînt atent... Mă insultă însă cineva... de alături! Da, da... Băat... nu beat... Remarcă ce poate să însemne, în viață, o simplă schimbare de accent!... (*Întinde receptorul Lunei.*) Rembrand la telefon!...

LUNA: Nu m-a chemat pe mine! Dacă avea să-mi spună ceva n-avea decît să sune la telefonul meu de jos...

ZEISS: N-a îndrăznit... Nu știe că ne-am divorțat...

LUNA: Îl privește și nici nu mă interesează. Spune-i să cheme peste cinci minute, jos...

ZEISS (*la telefon*): Sigur că am auzit tot ce-ai spus! N-am pierdut nici o vorbă... Ascultă, genialule! Cheamă-mă, din nou, peste cinci minute, la telefonul nevastă-mi... Asta e defect și nu înțeleg bine ce spui... Da, cobor la ea. N-ai nici o grijă, că nu se deșteaptă! Doarme tun, că a citit o piesă de teatru!... Atunci, refă numărul. Da. Am și coborît... (*Inchide.*)

LUNA (*privindu-l drăguță, jenată, recunoscătoare*): Îmi vine să-ți sărut mîna...

ZEISS: Nu!... (*Plecă fruntea.*)

LUNA (*il sărută*): Noapte bună!...

ZEISS: Noapte bună!... (*Încet.*) Adorato!... (*Închide ușa.*)

(*Afară zorile încep să strivească violete ude și triste în ferestre... Zeiss începe să strîngă hîrțiile, pe care le pune*

într-o servietă, dinainte pregătită... Apoi vine din dormitor cu o valiză, pe care o deschide... Trece și revine, pe braț, cu hainele în care l-am cunoscut, și cu aparatul fotografic pe umăr. Pune hainele în valiză și aparatul alături. Desprinde o fotografie a Lunei din perete sau ia una care se află pe birou. O pune peste haine în valiză și închide valiza... Trece în dormitor, de unde revine îmbrăcat într-un trenchcoat vechi, răpănos. Trenchcoatul lui! Pe cap are — ca și Alagrec — un basc.. Ia valiza într-o mină

— ca pe vremuri găleata — (în valiză a băgat și servieta cu hirtii) și pe umăr, trepiedul, cu aparatul înșurubat în creștet, ca un cap de mort... Deschide ușa și iese încet, după ce stinge lumina...)

Scena rămîne goală, în lumina vînată a zorilor care se amestecă cu fumul de țigară... Zeiss se aude tușind din ce în ce mai îndepărtat, în timp ce, peste scena goală, coboară, foarte încet

CORTINA

TABLOUL 5

Același decor din tabloul 4. E transformat însă într-un elegant atelier de pictor. Un șevalet mare, altele mici, cu tablouri gata, ori în lucru, pe ele. Peste tot, tablouri, pinze, suluri, cartoane, ulcele cu pensule etc. Acțiunea se petrece peste trei luni de la tabloul precedent, adică spre sfîrșitul lui noiembrie. E o dimineată luminoasă. Pe fereastră perspectiva citadină e în concordanță cu timpul. Pomii cu crengi de cărbune, casele cu aspect dezolant în soarele sleit, pe ele, ca o lumină tardivă și inutilă... La ridicarea cortinei, Luna e așezată la fosta masă de lucru a lui Zeiss... Este cufundată într-un maldăr de ziare, pe care le răsfoiește și din care taie, cu o foarfecă mare, cronicile dramatice, pe care, cu o pensulă muiată în gumarabică, le lipește într-un caiet-album. Pe un fotoliu, mai la distanță, Alagrec fumează cu „pipă” ca orice pictor care a început să se respecte. E îmbrăcat în același trenchcoat și cu același basc pe cap. Singurul ornament în plus, afară de pipă, este un fular răsucit în jurul gîtului. Alagrec e oarecum „virilizat”, și sub o mare tristețe, care i se citește pe figură, se vede dragostea „extatică” pentru Luna, pe care o privește imobil.

LUNA (văzîndu-și de treabă): Prin oraș ce se vorbește despre „Geamandura”?

ALAGREC (trezît din reverie): Poftim?

LUNA: La ce te gîndeai?

ALAGREC: La nimic... Și cînd nu mă gîndesc la nimic, sînt foarte atent la ce nu mă gîndesc.

LUNA: Te-am întrebât, dacă ai auzit ce se vorbește despre premiera „Geamandurii” în oraș?

ALAGREC: E cea mai mare lovitură a stagiunii!... Și, dumneata, noul idol al publicului!...

LUNA: Sînt așa de fericită!... Și să nu știu cine e autorul!? Să sperăm însă că, după succesul pe care l-a avut piesa lui, o să iasă la lumină... (Termină de lipit ultima cronică.) Așaaa! Acuma pot să-mi aprind o țigară. (Ceea ce și face.) Singurul meu regret este că la premieră n-a fost și Zeiss...

ALAGREC: De unde poți să știi?

LUNA: Sînt convinsă că a plecat de mult din țară... Totul era pregătit, calculat în amănunt, de acum trei luni. Din seara „contractului”! Divorțul, fuga, tot! Dar de ce să plece așa? De ce să fugă?

ALAGREC: Dumneata n-ai vrut să fugi la fel, anul trecut, la mare?

LUNA: Eu am vrut să fug pentru ei...

ALAGREC: Poate că și el a fugit, pentru alții...

LUNA: Pentru cine? Pentru bărbatul meu și pentru mine?

ALAGREC: Pentru mine nu, în nici un caz. (Oftează.) Dar eu tot o să-l găsesc. Că fără el am rămas mai singur decît în clipa cînd nu aveam pe nimeni pe lume...

LUNA: Da, da. Ai dreptate, Alagrec... Trebuie să-l găsim...

REMBRAND (intră): Bună dimineata, copii! În sfîrșit, l-am descoperit. (E foarte încîntat.)

LUNA: Pe Cristian? Unde?

REMBRAND: Nu pe Cristian, dragă! Cred că am descoperit cine e autorul „Geamandurii”. În orice caz, sîntem pe drumul cel bun. Directorul teatrului a primit o scrisoare de la el.

LUNA: Da? Și cine e? Spune-mi repede...

REMBRAND: Scrisoarea e semnată ca și piesa: „Un anonim”.

LUNA: Atunci de unde știe directorul cine e?

REMBRAND: Ai răbdare, draga mea să-ți explic. Știi că „Geamandura” a fost prezentată în manuscris la teatru!

LUNA: Da, și?

REMBRAND: Și directorul a comparat imediat scrisul piesei cu cel al scriitorii... Și sînt identice... (*E satisfăcut ca și cum ar fi descoperit el treaba asta.*)

LUNA: Și ce-am rezolvat cu asta?

REMBRAND: Oricît! E un pas înainte... Mai ales că, în scrisoarea trimisă directorului, Anonimul îl roagă ca toate drepturile de autor care i se cuvin să fie vărsate unui oarecare (*consultă agenda*) Constantin Taiga, domiciliat în str. Sfinții Voievozi nr. 79, (*Alagrec pâlăste. Se ridică brusc.*) O să ne ducem la adresă, chiar azi după-masă și să facem cunoștință cu domnul Taiga ăsta! Nu? Și nu se poate să nu aflăm nimic de la el... Dacă n-o fi, după cum bănuim noi, chiar el autorul piesei.

ALAGREC: Pe mine, mă scuzați. Am o întîlnire urgentă în oraș și-am întîrziat. (*Dispare.*)

REMBRAND: Dar ce l-a apucat, pe junele?

LUNA: Nu știi! De cîtva timp, are o atitudine foarte ciudată. De cînd ne-am căsătorit noi, mai exact...

REMBRAND: Da! Am observat și eu că face tot ce poate ca să mă evite. (*Ride.*) Și dragostea mea ce-a făcut toată dimineața, singură? (*Se apropie tandru și-o îmbrățișează.*)

LUNA: A lipit cronici dramatice...

REMBRAND: În „cartea gloriei”...

LUNA: Ca să vezi ce prevăzătoare sînt.

REMBRAND: Știi că l-am visat azi-noapte iarăși pe Zeiss.

LUNA: Și eu...

REMBRAND: Bietul Zeiss! Cine știe pe unde o fi!?

LUNA: De ce spui „bietul”? Poate că acolo unde o fi... e fericit. Mai fericit decît era aici, cu noi!

REMBRAND: Dacă ai ști cît doresc să fie așa! Nu știu însă de ce, am impresia că sînt foarte vinovat față de el și că deși obișnuit cu „fugile” lui, asta din urmă are o semnificație specială...

LUNA: Dan! Spune-mi drept!... Tu ai bănuț vreodată că Cristian m-ar fi putut iubi cu adevărat?

REMBRAND: Tot timpul am fost convins că te iubește... (*I se pare curios că-l mai întrebă.*) Mă mir că mă mai întrebi!

LUNA: Și de ce nu mi-ai spus-o niciodată?

REMBRAND: Fiindcă nu mi se părea nimic deosebit ca soțul să-și iubească soția!

LUNA: A, da, adevărat!... Tu nu știai...

REMBRAND: Putea măcar să-mi treacă prin gînd? Am fost chiar gelos pe el! L-am invidiat, l-am detestat... Uneori, chiar l-am și urît... L-am urît groaznic...

LUNA: Cînd?

REMBRAND: În nopțile cînd plecam de la voi singur, acasă, și știam că rămîne cu tine.

LUNA: Dar tu nu observai că eu te iubesc? Că „tu” erai tot?

REMBRAND: Ba da și nu știam ce să mai cred!

LUNA: Spune, Dan! Am vrut să te întreb de multe ori!... Cum v-ați împrietenit voi... Unde?

REMBRAND: Am copilărit pe aceeași stradă de tîrg de provincie, agățați de cozile acelorăși smee turcalete... El era copilul nimănui. Copil găsit și crescut de o femeie cu inimă bună. Am stat în aceeași bancă, la școală... Am văzut cel dintîi film împreună, am împărțit prima țigară... Pe urmă, ne-am despărțit... Părinții mei s-au mutat în Căpităluș... Și, într-o zi, eram în primul an la Belle Arte, ne-am reîntîlnit... El se înscrisese la litere. Și iarăși nu ne-am mai despărțit cîtiva ani... Pînă într-o zi, cînd a dispărut ca și acum... Fără urmă, fără explicații, ca să ne întîlnim din nou peste nu știu cîți ani, într-o noapte de toamnă, într-o tavernă la Paris. El era chelner, eu client... Un client însă căruia i-a plătit chelnerul consumația...

LUNA: A fost și chelner?

REMBRAND: Dar ce n-a fost? A făcut toate meseriile, ca să le cunoască pe toate cu oamenii lor. Fiindcă, marea lui pasiune... au fost întotdeauna oamenii. Toți oamenii deopotrivă... A vrut să-i cunoască de aproape... să fie la fel ca ei, ca să-l poată lăsa, fără bănuț și rezerve, să-i iubească... El n-a făcut niciodată, nici un fel de deosebire între oameni... l-a iubit în corpore și a fost frate cu fiecare în parte... A călătorit peste tot, deopotrivă de vesel, în cabinele transatlanticelor, ca și agățat de tamponurile trenurilor de marfă... În cele din urmă, se pare că a ostenit și s-a hotărît să se fixeze. Și și-a ales o profesiune... Fotograf... Dar un foto-

graf deosebit... Îmi aduc aminte ce-mi spunea într-o seară. În seara când ne-am reîntâlnit, ultima dată și am pus la cale „ridicarea cortului ideologic” pe malul mării, unde te-am cunoscut... „Mă! Eu sînt convins că figura omului, expresia lui plastică, adică, este însăși figura sufletului omenesc... Prin urmare eu, dacă fotografiez oameni, în fond fotografiez suflete. Suflete pe care le dezvolt în camera obscură a inteligenței mele, ca să fac cunoștință cu ele...”

LUNA : Interesant !...

REMBRAND : O fotografie pentru el era un fel de radiografie a sufletului omenesc, ca să zic așa. Și datorită ei putea să aleagă bunii de răi, folositorii de inutili, trîntorii de creatori și așa mai departe. Intenția lui avea un sens uman și social. Era un vis uriaș și documentar, urzit între două lumi. Cea în care trăia și cea pe care o visa...

LUNA („iluminată” de o constatare) : Dan ! Stai ! Știi tu cu cine seamănă Zeiss ?

REMBRAND (*nedumerit*) : Cu cine ?

LUNA : Ia gîndește-te la „Geamandura”... Nu seamănă cu eroul ? Cu Gri-Gri ?

REMBRAND (*se gîndește*) : Adevărat !... Da, da, așa este... Asta e chiar simbolul „Geamandurii” !...

LUNA (*citează*) : Și uite și replica lui din scena cu mine, în actul II — „O geamandură are un rost precis, în viața mărilor și a oamenilor de pe ape... Ea trebuie să arate vapoarelor călătoare, prin strigătul ei, proiectat în bezne, cum și pe unde trebuie să ajungă în porturile lor firești. Și — draga mea — o geamandură nu este numai a mărilor agitate de propriile lor adîncuri, ademenind navele încărcate cu muncă și cu viață spre incertitudinea țărmurilor îmbietoare... Pămîntul are, ca și apele, geamandurile lui terestre, care, în marea noapte a așezărilor lumești, și-au proiectat glasul, peste orizonturi și frontiere, chemînd călătorii lumii spre cheiurile adevărate ale fericirii omenești. Geamandurile acestea, ale pămîntului, au fost oamenii lui providențiali”. (*Luna care s-a ridicat tot timpul cît a debitat și, mai exact, a „jucat” tirada lui Gri-Gri, schimbă tonul teatral cu unul curent și zice.*) Aicea... se oprește... face cîțiva pași și pe urmă, se întoarce către mine și zice... (*Reia tonul lui Gri-Gri, de pe scenă.*) „Eu însă, vezi tu, draga mea, n-am putut să mă ridic pînă la înălțimea marilor chemări și

poate — asta e drama mea... N-am izbutit să ajung decît o „geamandură” a dragostei... A dragostei care trebuie îndreptată și ea spre înșoritele și visatele ei «porturi firești», cum îți spun neam adineauri. Spre țărmurile pe care în ochii îndrăgostiților, înfloresc toate florile pămîntului și deasupra căror izbucnesc imaculate, spre eternul azur al iubirii, toate columbele sufletului. De aceea poate, cîntecul meu de geamandură solitară nu sună în urechile tale decît ca un geamăt, al propriilor mele deznădejdi.”

REMBRAND : În fond, Zeiss a fost tot un fel de geamandură... Geamandura fericirii noastre...

LUNA : Așa cred și eu... (*Pe gînduri.*) Și cîntecul lui n-a fost decît un geamăt al propriei lui deznădejdi...

ALAGREC (*intră. Este exuberant, fericit. De emoție, cînd deschide gura să vorbească, îi cade luleaua. Se pleacă și-o ridică*) : Pardon ! (*Apoi trece la replică.*) Știu unde e maestrul ! L-am descoperit... Știu tot... ! Știu !

LUNA (*fericită, ca și Rembrand*) : Unde e ?

ALAGREC : Vă spun imediat... Să răsuflu, c-am fost atît de zăpăcit încît am fugit după tramvai pînă aici, crezînd că sînt în el. (*Nu știe unde să-și pună luleaua. În gură, în buzunar ?*)

LUNA : Las-o ncolo de lulea și spune...

ALAGREC (*dîndu-i luleaua lui Rembrand*) : Uple-mi-o, te rog, cu tutun, pînă spun... Am plecat de aici, direct la directorul teatrului și l-am rugat, din partea dumitale (*se adresează Lunei, în timp ce Rembrand scoate o pungă de cauciuc și umple luleaua lui Alagrec cu tutun*), să-mi dea scrisoarea pe care a primit-o din partea autorului piesei, că vrei s-o vezi. (*Scoate o scrisoare din buzunar.*) Uite-o ! Examinînd cu atenție plicul, am observat stampila poștei ca să știu de unde este expediată scrisoarea... Uite-o !... (*O prezintă celor doi, care-l urmăresc atenți.*) Man-ga-lia ! E clar ? (*Cei doi îl privesc nedumeriți.*)

REMBRAND : Și de ce, dacă scrisoarea e expediată din Mangalia, trebuie să fie neapărat de la Zeiss ?

ALAGREC : Fiindcă, pe mine, am uitat să vă spun, pînă acuma, nu mă cheamă numai Alagrec. Mă mai cheamă și Constantin Taiga și locuiesc în str. Sfinții Voievozi nr. 79, la cămin. Și asta, numai „el” o știa ! !...

CORTINA

T A B L O U L 6

În casa lui Hussein, în apropiere de Mangalia, a doua zi după tabloul precedent. Decorul reprezintă încăperea „principală” a locuinței lui Hussein. Este o cameră mobilată în stilul turcesc al caselor din Dobrogea. Ferestrele au „vedere spre mare”. Prezența lui Zeiss, în această încăpere, a adus unele „imixtiuni” de stil. Astfel, se pot remarca o mașină de spirt, o mäsufă plină cu sticlețe de medicamente, aparatul fotografic rezemat într-un colț și un fotoliu de pluș, anacronic, pe care stă Zeiss și care a fost cumpărat de circumstanță. Lângă acest fotoliu, este o mäsufă improvizată — dintr-o fostă ladă de portocale, ori dintr-un butoi de untdelemn — acoperită cu un covoraș turcesc. Pe mäsufă se află câteva ziare, o scrumieră, brichete, țigări, „muzicuța lui Zeiss” și — tronând peste toate — fotografia Lunei, pe care Zeiss a luat-o cu el, la finele tabloului 4.

După bătaia gongului, se aud, în timpul cît foarte încet se ridică cortina, valurile mării izbînd poalele falezii. Zeiss e în fotoliu, acoperit cu un pled peste picioare. E foarte slăbit, neras, ceea ce face să arate și mai rău; pe cap poartă bascul cunoscut. Fumează, privind imobil marea care se vede pe fereastră.

HUSSEIN (intră de afară, rebegit și cu câteva cioturi de salcîm în brațe. Are pe el un pieptar gri, căptușit cu oaie, și în jurul gîtului o cîrpă albă, împletită ca un colac. Și el este neras): Frig estem, bre! (Se duce să pună lemnele în sobă.) Uenim iarna. Adineauri eu uezut pescaruș care zburam la uscat. Asta zapada înseamnă, bre...

ZEISS: Da! Și eu simt că trebuie să ningă...

HUSSEIN (de la sobă unde învioriază focul, întorcînd capul spre el. Toată atitudinea lui Hussein, tot ce face și tot ce spune trebuie să fie — dincolo de voința lui — impregnat de imensa și dezolată dragoste pentru Zeiss): Tu de unde simțim, bre?

ZEISS: Din suflet, Hussein... Sufletul gol simte zăpada, ca jivinele nemîncate cînd o adulmecă în luminîșurile pădurii...

HUSSEIN: Asta padure, Hussein nu uazut. Hussein nu uazut decît marea...

ZEISS (privind-o): Marea!... (Rar.) La grande bleue! Și eu o iubesc, Hussein...

HUSSEIN: Tu iubestî la el, asta știm eu... Dar doctor, spus la tine că marea nu uace bine la plamin al tău... Doctor spus la tine, imediat plecam munte... Altminteri, nu bine estem... Prost estem...

ZEISS: Să nu crezi că mor de ofică, Hussein! Mor de dragoste, mă!

HUSSEIN: Ala nu bun... Tu greere estem și pentru altu cantat...

ZEISS: Totdeauna greierii cîntă pentru alții. Mi se pare chiar că melodia lor e rezultatul unei suferințe fizice...

HUSSEIN (care, între timp, a terminat cu soba, se așază pe „ceva” lîngă Zeiss

și răsuțește o țigară): Asta noi nu știm... Noi știm ca tu bolnav estem. cauza la fata formos care tu fost pescuit. (Aprinde.) Mai bine înecam la el, pardon la cuvînt...

ZEISS (surîde): De ce spui așa? Și tu ai iubit-o!

HUSSEIN: Asta prostia la cap batrin fost, bre!... Cauza druja baut și nu știm ce uorbit!... (Uede jurnalele de lîngă Zeiss.) Asta giornal de astazi estem, bre?

ZEISS: Da! L-a adus Ali, adineauri...

Știi că piesa mea a avut mare succes...

HUSSEIN: Ala „geamandur”?

ZEISS: Da! Și după cum scriu gazetele, afară de Luna, tu ai avut cel mai mare succes...

HUSSEIN (ride): Ha! Ha! Hussein giocat la scena și habar nu aut la el...

ZEISS: Toată lumea a remarcat rolul tău în piesă!

HUSSEIN: Dai giornal la mine, citești, bre! (Ia jurnalul și-l despartește.)

ZEISS (care-i urmărește mișcările): Nu acolo! Pe pagina cealaltă... Sus de tot. Unde scrie „Cronica dramatică”.

HUSSEIN (uitîndu-se pe ultima pagină a ziarului): Noi altceva cautam... (Cerce-tează atent și vizibil pentru public „Mica Publicitate”).

ZEISS: Ce cauți la „Mica Publicitate”?

HUSSEIN: Asta privește la mine... Asta secret la Hussein estem... (A găsit ce căuta și are o tresărire — un strigăt chiar — exprimat, de preferință printr-o vorbă turcească.) Ai, ai, ai, ai, ai! (Se bucură.)

ZEISS: Ce este?

HUSSEIN : La citim tu asta articol, bre !... (Îi dă ziarul, indicînd locul unde să citească.)

ZEISS (vrea să citească, dar puterile nu-i mai permit) : Citește-mi tu, Hussein, că doar ai făcut „scola romanesc“.

HUSSEIN (citește) : „Mare recompens ! Domnișor Luna care înecat la anul trecut linga Mangalia oraș și șezut cort cu domn Rembrand-pictor, cu grec ala mic, care urut film la America uacem și fotograf de la plaja care Zeiss chemam la el, rugat estem să scriem de urgensa la domn Hussein Tefik, oraș Mangalia, strada Uama ueche numar la poarta 135 auem, pentru comunicam veste grav la el, care singura nadejde de scapar, numai la el auem. Mulsumim la anticipat Hussein Tefik“.

ZEISS : Ce înseamnă asta, Hussein ?

HUSSEIN (fericit și încîntat de el însuși) : Asta articol care scris Hussein...

ZEISS (nemulțumit) : De ce-ai făcut asta, Hussein ?

HUSSEIN : Pentru ca tu nu urut dai la mine adres de la domnișor Luna și fara el tu murim și Hussein nu urem asta prostie. Hussein iubim pe tine cum pe copil al lui... (Mai cald.) Hussein iubim la tine. mă !... (Înduișat izbucnește în plîns. Un plîns cumsecade, bun, amărit.) Pentru ce tu urei să faci la mine plîngi, mă ? Pentru ce urei tu mori, mă ?

ZEISS (ca să-l liniștească) : Fii liniștit, Hussein... O să mă fac bine... (Spune replica fără convingere și întoarce capul spre mare. Poate că are lacrimi în ochi și nu vrea să i le vadă publicul.)

HUSSEIN : Fara Luna, tu niciodata nu uacem bine... (Cu un suspin disperat și strîns în piept, ca un nod de batistă udă.) Tu murim, mă !

ZEISS : Chiar dacă o fi să mor (surîs), ceea ce n-aș crede, să mă ierți, Hussein, că am venit să mor la tine... Dar vreau să mor lingă o inimă... Asta ! (Îl atinge pe piept, în dreptul inimii.) Și lingă asta... (Arată marea, prin fereastră.)

HUSSEIN : Lasa murim altu batrin. Pentru ce murim tu ? (Zeiss tușește iarăși lung, obsedant, sub privirile îngrijorate ale lui Hussein.)

HUSSEIN : Mîine uenim iară doctor la tine... Hussein fost azi și rugat la el...

ZEISS : Nu trebuie, Hussein... Păcat de bani...

HUSSEIN : Dar ce ? Tu platim ? Turcu platește !

ZEISS : Dac-aș putea ți-aș săruta inima, ca pe o mină... (Rîzînd.) Mă, inimă cu fes ! Turcule de altădată ! Cu copilăria noastră agățată de șalvarii tăi și cu

sufletul nostru, ca un abur răsuflat între acadele și alvițe și lipit pe cănuța de tablă din care gîlgiia — rece și acrișoară — braga recreațiilor și a zilelor de arșiță... Mă, turcule, mă !... (Tușește din nou, mai „uscat“.) Hussein îi urmărește tusea alarmat, oftează în semn de convinsă neputință. Zeiss, după tuse, aprinde o nouă țigară.)

HUSSEIN : Nu mai fumam, bre !...

ZEISS (epuizat) : Lasă, Hussein... Cred că e ultima țigară pe care o mai fumez... (Ca să nu-l alarmeze, adaugă.) Azi !

HUSSEIN : Foarte bine, bre ! (N-a prins „nuanța“, dar are și el felul lui de a-i da încredere, deși nu mai crede în ea.) Astazi fumam asta, mîine fumam altul sigara, poimîine încă unul și la uara, cînd punem iara cort, acolo (gest în direcția unde știe că a fost instalat cortul din actul prim) fumam la tine cîte sigările poftim... Ca pașa din Uidin, bre ! (Și ca să-l convingă că crede în ceea ce spune.) Eu, la uara, facem cadou la tine narghile, bre...

ZEISS (slăbit și lăsă capul pe spătarul fotoliului. Încearcă să suridă pe replică) : Vorba ta ! Mulsumim !... (Închide ochii și visează sub ei.)

HUSSEIN : Acuma pusin la tine dormim... Urei Hussein cantec cantam ?

ZEISS (face un semn ușor cu capul) : Da !

(Hussein încet, convins de importanța cîntecului pe care-l începe și pe care îl socotește un fel de doctorie morală pentru plămîinii bolnavului, scoate o muzicuță din șalvari și începe să cînte valsul leit-motiv. Zeiss visează mai departe, pe cîntec, imobil. Hussein cîntă pușin, pînă cînd se convinge că Zeiss a adormit. Se apropie de el, constată că doarme și neavînd ce să-i facă mai mult îi strînge pledul pe picioare. Apoi se duce spre sobă, să mai pună un lemn pe foc. Alagrec bate în ușă.)

HUSSEIN (mirat, întoarce capul către acesta) : Cine acolo estem ? (Pe replică, se ridică de la sobă unde era chircit și se îndreaptă spre ușă.)

ALAGREC (de afară) : Eu !

HUSSEIN (tot în parcurs) : Care eu ? Eu, ala, eu mulți estem...

ALAGREC (deschizînd ușa binișor) : Eu, Alagrec !...

HUSSEIN (bucuros, foarte buculos, duce degetul la gură) : Ssssst ! (Un gest spre fotoliul lui Zeiss.) Dormim, bre !

ALAGREC (pătrunde plin, în scenă, se uită la Zeiss și nu-i trebuie prea mult ca să priceapă, măcar aproximativ, situația.)

HUSSEIN (*care îl urmează, bucuos de vizită*): Cînd tu uenit, bre?

ALAGREC: Adineauri... cu trenul de patru...

HUSSEIN (*tot vesel, atît cît îi îngăduie situația*): Tu citit articol care Hussein la jurnal scris?

ALAGREC: Nu !.. N-am citit nici un articol.

HUSSEIN: Atunci de unde tu știi că el aicea estem? (*E decepționat.*)

ALAGREC: Am aflat dintr-o scrisoare... O să-ți spun eu dumitale. E bolnav? (*Priveste spre Zeiss care doarme.*)

HUSSEIN (*încet*): Rău la el bolnav... Cînd uenit aici doctor la el, nu urut uedem, nici doctoria luam, nici nimic nu uacem... Numai stat așa și tușit și privit fotografia de la domnișor. (*I-o indică.*)

ALAGREC: Aha !

HUSSEIN: La început, el plimbat pusin la marea, vesel fost pentru Hussein. Dar Hussein uazut imediat ca el ceva la inima auem și bolnav la oftica sintem... (*Mai încet.*) Hussein uazut sînge la el, scuipam și el ascundem la Hussein... Și Hussein chemam doctor. (*Mai încet.*) Și doctor, treile ori, aicea uenit și spus la el că plecam la muntele trebuie... Că la bola ce el auem, marea nu bun estem. Dar el nu urut plecam... Fiecare zi, unde fost cort, mergeam... Și ploaia și frig fost și el tot acolo dus. Și la acum o săptămînă, nu mai putem acolo mergem. Și stam la fotel și tușim. Și tușim, bre ! Și tușim... (*oftează adine, obidit*) și tușim.

ALAGREC (*care nu-și mai ia ochii de la Zeiss*): A spus doctorul că are oftică?...

HUSSEIN: Sigur, bre ! Și atuncea Hussein scris articol la jurnal... (*Ia ziarul și-i arată „anunțul” lui Alagrec, care-l parcurge repede.*)

ALAGREC: Știi că sintem cu toții aici?

HUSSEIN: Și domnișor?

ALAGREC: Și !.. Și Luna și bărbatul ei... Rembrand.

HUSSEIN: Hussein credem că numai domnișor putem uacem bine. Plecam munte la el.

ALAGREC: Nici nu se discută. Îl luăm cu noi. Să-l vadă doctorii cei mari, să-l îngrijească... Nu mai moare nimeni de oftică, în ziua de azi, dacă se îngrijește...

HUSSEIN: La el nu oftica omorim.. Dragostea omorim... Așa spus azi ia Hussein...

ZEISS (*face o mișcare, care întrerupe conversația celor doi. Îl privește atent. Zeiss deschide ochii. Se trezește... Întinde mîna să ia o țigară*): Hussein ! Ești aici ?

HUSSEIN: Aici, aici sintem... Și mosafir auem, bre... (*E vesel.*)

ALAGREC (*se apropie de fotoliul lui Zeiss*): Maestre !

ZEISS (*are o mare emoție cînd îl vede*): Tu ?

ALAGREC: De cînd te căutăm...

ZEISS: Ai citit anunțul lui Hussein ?

ALAGREC: Nu !.. Scrisoarea pentru Constantin Taiga. Maestre ! De ce ai făcut asta ?

ZEISS: Nu ești tu „copilul” meu ? Nu te-am găsit eu pe malul mării ? Orfan de părinți și mai ales de vapor. (*Suride.*) Cine vrei să mă mostenească ?

ALAGREC: Nu... Nu era vorba de drepturile de autor... De ce-ai fugit ? De ce nu m-ai luat cel puțin și pe mine cu dumneata ?

ZEISS: Pentru că „moartea” e cel mai intim lucru din lume, coane Alagrec. Mai intim ca dragostea... Ca să mori frumos, trebuie să mori singur...

ALAGREC: Dar nu e vorba de moarte, maestre ! E vorba de viață ! De viața care te așteaptă cu brațele deschise, ca să-ți mulțumească pentru tot ce i-ai dat...

ZEISS: Nu i-am dat nimic, măi beglerbegule...

ALAGREC: Ba da ! I-ai dat sufletul dumitale... Și mintea... Și lumina, amin-durora la un loc.

ZEISS (*ridicîndu-se puțin și făcînd un efort vizibil, ca să pară, așa cum nu este*): Măăă, dar ai niște expresii ! Vorbești ca din cărți.

ALAGREC: Fără dumneata, ce era sa fac ? Am încercat să te înlocuiesc cu cărțile...

ZEISS (*se apropie mai repede decît ar vrea de ceea ce îl interesează*): Bravo ție ! (*Își aprinde o țigară. Pe un fum.*) E fericit ?

ALAGREC (*după o ezitare, alege răspunsul pe care îl socotește mai potrivit*): Da !

ZEISS (*iluminat, cu un surîs bun și aproape nepămîntesc*): Și eu la fel...

ALAGREC: Știi că e și ea aici...

ZEISS (*nu-și poate împiedica o tresărire, care-l face să se înalțe în scaun*): Luna ?

ALAGREC: Da !..

ZEISS: Singură ?

ALAGREC: Nu ! Cu el ! El însă nu vrea să știi că e aici... Nu îndrăznește să vină să te vadă.

ZEISS: Dar el nu înțelege că „fericirea” lor e ușurarea mea ?... Că e fapta mea, cea mai mare și mai importantă din viață ?

ALAGREC: Asta i-a spus și Luna...
Fiindcă, ea e convinsă că n-ai iubit-o niciodată...

ZEISS: Și nici să nu încercați s-o convingeți... Altminteri, sînt sigur că m-ar iubi după moarte. (Un timp.) Bagă bine de seamă ce ți-am spus...

ALAGREC: Am înțeles...

ZEISS: Și unde sînt ei?

ALAGREC: Au rămas la restaurant...

ZEISS: Cheamă-i! Dar să vină amîndoi!...

ALAGREC: Da, maestre...

ZEISS (după el): Amîndoi! Ai auzit?

ALAGREC: Da, maestre... (Iese.)

ZEISS: Hussein... Cîntă-mi... Dar ceva vesel. „Karakiz“. (Ia o oglinjoară de pe măsuta de alături.) Doamne! Și sînt neras și urît... Și asta inspiră milă, Hussein... și nu vreau. (Se ridică din fotoliu.) Mă duc dincolo să mă rad și să mă schimb... (Face un efort să plece spre camera adiacentă, dar o groaznică chintă de tuse îl pironeste pe loc. Hussein i-o urmărește pînă se termină... Zeiss cade la loc în fotoliu și rămîne cu ochii duși, epuizat, subțiat din el însuși ca un fum ridicat din anonimele și imensele lui arderi interioare.) Cîntă, Hussein... (Hussein începe să cînte la muzicuță „Karakiz“. Pe muzică — după cîteva clipe — intră Luna, Rembrand și Alagrec.)

LUNA (se duce, la un semn al lui Hussein, care încetează cîntecul, încet, ca un parfum care se apropie, lingă fotoliul lui Zeiss): Cristian!...

(Zeiss a murit, între timp, cu un suris de angelică satisfacție pe figură. Rembrand s-a întors discret cu spatele spre fereastră.)

LUNA (fără să-și dea seama că se adresează unui mort): Cristian! Am venit „amîndoi“. (Uăzînd că n-o aude și nu se mișcă, se întoarce către Hussein și Alagrec — care o văd — cu privirea încremenită de panică. Parcă are ochi de sticlă. Hussein și Alagrec se apropie la privirea ei, ca la o chemare.) Cristian!... (Îi ia mîna, care cade inertă pe brațul fotoliului. Rămîne lingă mort, dreaptă, încremenită o clipă. Rembrand nu știe ce se petrece în spatele lui.)

HUSSEIN (a înțeles): Ai murit grece-rele!... (Lăcrimează, imobil.)

LUNA (îndreptîndu-se spre Rembrand): Adevărat! A murit grece-rele!

REMBRAND (privind pe fereastră): Ninge!... (Într-adevăr, pe fereastră se văd primii fulgi care cad peste lume și peste mare.)

ALAGREC: Maestre!...

(Se prăbușește în genunchi și își lipește fruntea de mîna mortului. Din port se aude o geamandură, care își începe cîntecul, în amurgul care se lasă odată cu

C O R T I N A

Ilustrația: MARCELA CORDESCU

